

Sreda, 16. april 2008. godine
Svedoci Tor Munkelien i Andries Dreyer
Otvorena sednica
Optuženi su pristupili Sudu
Početak u 9.06 h.

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA ORIE: Dobro jutro svima u sudnici i oko sudnice. Gospodine sekretare, molim vas, najavite predmet.

sekretar: Dobro jutro, časni Sude. Dobro jutro svima u sudnici. Ovo je *Predmet IT-6-90-T, Tužilac protiv Gotovine, Čermaka i Markača.*

SUDIJA ORIE: Hvala, gospodine sekretare. Pre nego što nastavimo sa radom, gospodine Russo, vi ste juče pominjali kartu broj 29 i izrazili ste zabrinutost u pogledu razmera. Nadam se da vam je poznato da je razmera koja se navodi na karti broj 29 1:10.000 i da ta razmera, zapravo nije tačna. Veličina karte je smanjena tako da ova razmera 1:10.000 više ne važi. Mada, naravno, ono što vidimo u dnu te karte takođe je smanjeno, pa nam omogućava da se bolje snađemo u pogledu razmera. U stvari, jedan kilometar na ovoj karti označava se kao pet i po centimetara a i mreža koja postoji na karti takođe je od pomoći, jer ovi plavi kvadrati predstavljaju jedan kvadratni kilometar. Gospodine Munkelien, prvo bih želeo da vas podsetim da ste vi još uvek pod obavezom koju ste preuzeli kada ste dali svečanu izjavu. Gospodine Kehoe, da li ste spremni da nastavite sa unakrsnim ispitivanjem?

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Molim vas, nastavite.

svedok: Tor Munkelien

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT KEHOE – NASTAVAK

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine Munkelien, dobro jutro.

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Dobro jutro.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Želeo bih da se vratimo malo unazad na neka od pitanja koja smo razmatrali juče. Juče ste rekli na stranici 1.605 ... na stranicama 1.604 i 1.605 u 25. redu a zatim u prvom i drugom redu da su "vojni posmatrači Ujedinjenih nacija bili oči i uši Saveta bezbednosti". Da li je to tačno?

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, rekli ste nam da je važno da se bude tačan u izveštajima o situaciji?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Naravno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Sada bih želeo da malo porazgovaram sa vama o ...

ADVOKAT KEHOE: Molim da se pozove dokazni predmet Tužilaštva broj P67. Hvala. To je izveštaj o ljudskim pravima o čemu smo juče razgovarali. Ako bismo mogli da pogledamo 2. stranicu tog dokumenta, gospodine Monkhouse, tačka 10.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A to je dokument koji se odnosi na niz požara koje ste uočili 18. avgusta 1995, je li tako?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE: Molio bih da sada pređemo na dokument sa spiska koji po Pravilu 65ter nosi broj 4098.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine Munkelien, ovo je UN izveštaj o situaciji za isti datum, 18. avgust 1995. godine.

ADVOKAT KEHOE: Molim da se predoči 2. stranica ovog dokumenta. Pri dnu druge stranice ... izvinjavam se, ovde vidimo na obe strane verziju na BHS-u.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Pri dnu druge stranice ističe se sledeće: "Tim Podkonje Ujedinjenih nacija izvestio je o sledećem..." To su vaši ljudi, zar ne?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I ovo je, naravno, samo jedno vojno područje. Ali da sada pogledamo sledeću stranicu gde se razmatraju humanitarni aspekti u tački E. Vidimo u toj tački E da je patrola Ujedinjenih nacija iz Šibenika prijavila određene požare, ali da takvih prijava nije bilo kada je reč o Timu Podkonje, zar ne?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da, nema. Ali ako se vratite na prvu stranicu videćete zašto se o tome tako ne izveštava, jer tu piše: "I dalje važi prethodno stanje."

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ne razumem šta hoćete da kažete, gospodine?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Pa, ako se vratite na prvu stranicu ...

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da.

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: ...na prvi izveštaj...

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da.

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: ...tu se govori o najvažnijim pitanjima...

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da.

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: "Vojni posmatrači Ujedinjenih nacija i dalje opažaju pljačkanje i spaljivanje kuća." Dakle, to je način na koji smo mi izvestili, a štab Sektora Jug preneo višoj komandi.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ostaćemo ovde. Molim vas da pređemo na sledeću stranicu ovog dokumenta. Tim iz Šibenika navodi pojedinačna mesta gde su uočili požare. Mislim, vidimo da Tim Podkonje to ne čini. Da li je to tačno?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Ne. Kao što ste videli u našem izveštaju o situaciji, mi smo o tome izvestili. A onda je na štabu Sektora Jug da prouči taj izveštaj i prenese ono što smo mi videli na onaj način na koji sam vam to pokazao na prvoj stranici.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Pa, ako se vratimo nazad na prvu stranicu na trenutak, i ako pogledamo procenu višeg vojnog posmatrača u tački 2, na prvoj stranici ovog dokumenta, vidimo da se kaže: "Ofanzivom Hrvatske vojske kroz Sektor Jug prema Bosni i Hercegovini poboljšana je bezbednosna situacija u oblasti Donji Lapac". Dakle, kada je to napisano 18. avgusta bila je u toku vojna operacija u i oko području Donjeg Lapca, zar ne?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da, prema tome što ovde piše, tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Prema vašem pamćenju, gospodine, da li se vi sećate ...

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Ne, ne sećam se.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ne sećate se toga?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT KEHOE: Molim da se dokument sa spiska po Pravilu 65ter koji nosi broj 4692 primi u spis. Izvinjavam se, pogrešio sam broj. To je dokument sa spiska po Pravilu 65ter koji nosi broj 4098.

SUDIJA ORIE: Gospodine Russo?

TUŽILAC RUSSO: Nemamo prigovor, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare, molim broj ...

sekretar: Časni Sude, ovo će biti dokazni predmet Odbrane broj D92.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane broj D92 primljen je u spis. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U redu. Sada bih vam skrenuo pažnju na još jedan izveštaj o situaciji, gospodine. Zamolio bih vas da ponovo pogledamo dokazni predmet Tužilaštva broj P67. Naročito vam skrećem pažnju na unos od 21. avgusta, to je u 13.

tački dokaznog predmeta Tužilaštva broj P67. Dakle, 13. tačka počinje na dnu prethodne stranice i navodi se izveštaj vašeg tima o pljačkama i požarima. Da li je to tačno?
SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: U redu. I sada bih ponovo želeo da pogledamo sledeći izveštaj o situaciji od 21. Avgusta, a to je izveštaj sa spiska po Pravilu 65ter koji nosi broj 1237. Dakle, gledamo ovaj dokument i molim da pređemo na sledeću stranicu. Naime, na 2. stranici ovog dokumenta čitamo jedan dugačak izveštaj Tima Zadar. Da li vidite to? To se nalazi u donjem delu stranice.

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da, vidim.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I tu ima: jedan, dva, tri, četiri, pet, šest, sedam ... najmanje sedam indikacija gde se izveštava o spaljivanju kuća, zar ne?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Sada da se vratimo na izveštaj Tima Podkonje koji se nalazi na ... počinje na sledećoj stranici, to je unos pod slovom H. Ako možete samo da okrenete stranice. H unos počinje na dnu i ide na sledeću stranicu.

ADVOKAT KEHOE: Ako možemo da pređemo na sledeću stranicu, gospodine Monkhouse.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, u unosu za Tim Podkonje ne postoji unos o požarima, zar ne?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Možete li još jednom da ponovite i da mi pokažete papir o kom govorite.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Govorim o

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: O ovome što je sada na ekranu?

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ovaj koji je na ekranu je prethodni ...

ADVOKAT KEHOE: Molim da se vratimo jednu stranicu unazad, gospodine Monkhouse. Gospodine Munkelien, gospodine Munkelien, hvala vam.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Kolege me upozoravaju da pozivam gospodina Munkeliena umesto gospodina Monkhousea. Mala zabuna.

SUDIJA ORIE: Neću da komentarišem reči koje počinju sa rečju M-o-n-k (kaluđer). Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ovde sada gledamo na dnu stranice unos Tima Podkonje za 21. avgust 1995. godine. Prema ovom izveštaju o situaciji, na primer, Tim Zadar izveštava o brojnim slučajevima paljenja dok Tim Podkonje ne izveštava.

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Ali meni ste ovo već pokazali. Ovo je naš izveštaj za taj dan. A ako se vratite na prvu stranicu, videćete istu izjavu kao i u prethodnom izveštaju: "Pljačka i požari su i dalje u toku." I to je način na koji je Sektor Jug izveštavao više nivoe. Mi bismo Sektor Jug obavestili o onome što smo videli, a nije bilo na nama da izveštavamo dalje.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Vi biste se složili sa mnom, gospodine, da je prilikom izveštavanja Sektora Jug - Tim Zadar je izveštavao o svemu što je uočio?

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe, to je jasno, zar ne?

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude. Idem dalje.

SUDIJA ORIE: Mi smo to videli. Ne moramo da opet ponavljamo. Molim vas recite svedoku šta je vaša poenta. Kažete da postoji nedoslednost u izveštavanju iz Knina?

ADVOKAT KEHOE: Tačno.

SUDIJA ORIE: Dobro. To je jasno. Mislim da nam ne treba 15 minuta da to utvrdimo. To je nešto što može da se vidi u tri minuta. Koji je vaš problem? Da li hoćete da kažete da ovaj svedok nije tačno izveštavao ili postoji bilo kakav komentar ili imate pitanja o tome se odvijao proces izveštavanja? Budući da je ovaj svedok rekao: "Ovo je ono kako smo mi izveštavali. A kako su izveštavali viši nivoi je druga stvar. To je očigledno glavni problem. Pokušajte da saznate da li svedok ima nešto o tome da kaže, jer nije neophodno ponoviti tri, četiri, pet puta. Očigledno je da postoje izveštaji iz Zadra, možda se nisu bavili na isti način izveštajima kao Tima Podkonje. Ja se, takođe, pitam zašto. Hajde da pitamo svedoka da li on zna, jer to je ono što nas interesuje, zar ne?"

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, da li mogu da predočim ove dokumente preko tima Odbrane. To su izveštaji o situaciji, gde je, u stvari, u jednom drugom izveštaju o situaciji, i ja ću to predočiti, Tim Podkonje izvestio o paljevinama u skladu sa humanitarnim pravom...

SUDIJA ORIE: Da li ste razgovarali sa gospodinom Russoom da li možete da predložite u spis ove dokumente preko vašeg tima Odbrane?

ADVOKAT KEHOE: Predajem ih, časni Sude. Nismo o tome razgovarali.

SUDIJA ORIE: A zašto ne bismo bili praktični? Pretresno veće želi da sazna što više podataka ali na najdelotvorniji način. Izvolite, gospodine Russo.

TUŽILAC RUSSO: Časni Sude, izveštaje o situaciji koje pominje gospodin Kehoe sastavni su deo dosijea Ujedinjenih nacija koje je Tužilaštvo obelodanilo Odbrani. I ja nemam prigovor ako on želi da predloži na usvajanje ovaj dokument preko samog tima Odbrane.

ADVOKAT KEHOE: Uzeću...

SUDIJA ORIE: A onda sa svedokom možemo da se usredsredimo da li on zna razlog za tu nedoslednost, jer je to glavno pitanje. Gospodine Russo, ukoliko gospodin Kehoe smatra da u vezi sa nekim timovima postoji detaljnije izveštavanje višim nivoima, a u vezi sa drugim timovima to ne postoji, onda možete da se saglasite da ne postoji isti nivo izveštavanja za sve timove.

TUŽILAC RUSSO: Naravno.

SUDIJA ORIE: Da. Za ta pitanja nije nam potreban svedok da to ustanovimo, ali svedok možda može da nam pruži neko objašnjenje, na primer, možda on smatra da su njegovi izveštaji preneti na prvoj stranici, što i dalje ne objašnjava zašto na drugim stranicama nailazimo na detaljnije izveštavanje. Dakle, to je jedna vrlo zanimljiva tema. Pretresno veće bi želelo da čuje nešto više o tome, ali nije nam potrebno 15 minuta da ustanovimo da postoji nedoslednost.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, rukovodiću se smernicama koje daje Pretresno veće i postupiću u skladu sa tim. U vezi sa ovim obratio bih se Pretresnom veću i to bi bio još jedan niz dokumenata koje predlažemo na usvajanje preko tima Odbrane.

SUDIJA ORIE: U redu.

ADVOKAT KEHOE: U dokaznom predmetu Tužilaštva broj P67 postoji jedan unos Tima Podkonje za 22. avgust 1995. godine ...

SUDIJA ORIE: U kom dokaznom predmetu?

ADVOKAT KEHOE: U dokaznom predmetu Tužilaštva broj P67.

SUDIJA ORIE: Da. Ali koji unos u tom dokaznom predmetu?

ADVOKAT KEHOE: To bi trebalo da bude A, unos 14A koji se odnosi na Tim Podkonje.

SUDIJA ORIE: U redu.

ADVOKAT KEHOE: I u unosu 14A navodi se da je Tim Podkonje uočio dve kuće koje gore. Skrenuo bih pažnju Pretresnom veću na dokument koji nosi oznaku 1D13-0114. Časni Sude, to je štampani primerak koji nismo još učitali u sistem elektronske sudnice. U ovom konkretnom dokumentu, ukoliko pogledate desni ugao u 5706, to bi trebalo da je tačka G, na pretposlednjoj stranici ... odnosno tačka H, izvinjavam se. Vidimo na dnu te stranice gde se kaže: "Tim Podkonje vojnih posmatrača Ujedinjenih nacija izvestio je da je uočio da su dve kuće u plamenu na istoj lokaciji." I to je, u stvari, saglasno sa

dokaznim predmetom Tužilaštva broj P67, dok ostali izveštaji o situaciji ne obuhvataju izveštaje Tima Podkonje o požarima, dok u ovom dokumentu to jeste slučaj.

SUDIJA ORIE: I da li ćete sada ponovo da postavite pitanje svedoku kako to može da se objasni?

ADVOKAT KEHOE: Imam još jedan dokument te vrste. Imam dosta njih, časni Sude, ali sam odabrao samo neke uzorke od njih, iskreno.

TUŽILAC RUSSO: Časni Sude, ja se izvinjavam, ali ovo je dokument sa spiska po Pravilu 65ter koji nosi broj 4794. Mi smo ga, zapravo, učitali i nalazi se u sistemu elektronske sudnice, ako će to biti od pomoći. Nisam siguran da li Pretresno veće želi...

SUDIJA ORIE: Ne znam da li to stvara bilo kakve probleme ako ga učitamo. Pretpostavljam da će to da bude dokazni predmet Odbrane, bez obzira da li će predstavljanje dokumenta iz drugog medija dovesti do nekih problema. Ali u svakom slučaju, molio bih gospodina sekretara da predoči ovaj dokument na ekranu, to bi sigurno bilo od pomoći. Molimo vas da nastavite.

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude. Poslednji dokument, ponovo preko tima Odbrane, a odnosi se, časni Sude, na unos u dokaznom predmetu Tužilaštva broj P67 od 23. avgusta, to je tačka 15A, gde Tim Podkonje izveštava o požarima, a molio bih ako bismo mogli da predočimo dokument sa spiska po Pravilu 65ter koji nosi broj 3455, što je Izveštaj o situaciji od 23. avgusta 1995. godine. I dakle, časni Sude, na početku 3. stranice tog dokumenta, uočavamo da nekoliko timova izveštava o požarima sa početkom u tački E i odnosi se na humanitarna pitanja. Međutim, nije bilo takvih izveštavanja iz Tima Podkonje.

SUDIJA ORIE: Pretpostavljam da vi želite...

ADVOKAT KEHOE: Da.

SUDIJA ORIE: ... sada da pitate svedoka da li i dalje pruža isto objašnjenje u vezi sa ovim konkretnim izveštajem o situaciji – izveštavali smo kako smo izveštavali i izveštavali viši nivo kao i do sada – ili da li ima neko konkretno objašnjenje ... dobro, ne bih rekao o nedoslednostima, ali bar o razlici u detaljima o izveštavanju Knina, a zatim Zagreba.

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li možete da odgovorite na to pitanje, gospodine?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da. Čekao sam da mi ga postavite, kako bih mogao da vam odgovorim. Jer od ulaska vojnika Hrvatske vojske u Knin, početkom avgusta, Tim Podkonje, odnosno, Tim Knin, izveštavali su Knin, koji je bio opasno mesto

u to vreme, zatim su izvestili i tim Zadar, koji je neočekivano počeo da funkcioniše, da su "pljačke i paljenja i dalje u toku."

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Možete li objasniti, gospodine, zašto u primeru koji smo videli u izveštajima o situaciji koji su poslali višem nivou nije uključen izveštaj Tima Podkonje o paljevinama, a obuhvataju takve podatke za druge timove? Sve u okviru

...

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Ne mogu da objasnim, jer je to rađeno na nivou višeg štaba, tako onda morate to da pitate druge svedoke, koji su sačinili onaj izveštaj koji ste videli; nije ga izradio Steinar Hjertnes, ali ga je on objavio, a neko drugi ga je sačinio, operativni službenik štaba, tako da to nije bilo u našim rukama.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Vi to ne možete da objasnite?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Ne mogu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, da ostanemo kod ovog izveštaja o situacija od 23...

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe, vidim da je ovaj izveštaj o situaciji sačinio takođe i kapetan Anttila. Možda on to može da objasni kada bude došao da svedoči. Hajde da idemo dalje. Izvolite.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ukoliko pogledamo izveštaj o situaciji od 23. i molio bih da se predoči prva stranica, tu se kaže u najvažnijim tačkama ... prva, druga, treća, četvrta ... četvrta tačka gde se kaže: "Uočeni su veliki pokreti trupa u pravcu Bosne a moguće i iz Bosne." A u drugoj tački vidimo procenu višeg vojnog posmatrača: "Procenjeno je da su veliki pokreti trupa u stvari, smena jedinica u Bosni." Ako možemo da okrenemo stranicu i da pregledamo, neću sada da pročitam, ali u ovom dokumentu se vide pokreti velikog broja trupa Hrvatske vojske i hrvatske vojne opreme, zar ne?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da, sve se pominje, pominje se komanda Hrvatske vojske i vojnici Hrvatske vojske.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Sve se ovo događalo u Sektoru Jug, zar ne?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li ste vi imali nekakvu predstavu o vojnoj situaciji u to vreme, naime, da se Hrvatska vojska borila sa bosanskim i krajiškim Srbima u Bosni?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Bilo mi je poznato da su borbe u toku, da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A to je bilo relativno blizu onog područja u kom ste vi delovali?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da, video sam u tom istom izveštaju da sam tog dana bio uhapšen u Strmici.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Tako je. Vi ste bili uhapšeni. Molio bih da pogledamo 4. stranicu, odnosno poslednju stranicu u ovom dokumentu ...

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: To je čak i istaknuto, tako da postoji razlika između onoga kako smo mi izveštavali i onoga šta su oni uneli. Dakle, kao što vidite, to o čemu su oni izveštavali iz višeg štaba ne slaže se sa onim na još višim instancama.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ne postoji doslednost?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Ne, izgleda da ne. Ponekad su izveštavali o onome što smo mi preneli, a ponekad nisu.

ADVOKAT KEHOE: Ne znam da li je ovo pravi trenutak da predložimo na usvajanje u spis ove izveštaje o situaciji ili ...

SUDIJA ORIE: Ako ste sa njima završili.

ADVOKAT KEHOE: Nisam završio. Imam još pitanja o njima.

SUDIJA ORIE: Mislim da je novi sistem o kome smo već razgovarali, iako nema pismenih smernica, da jednom kada završite sa svedokom, potom dokument da se predloži na usvajanje i da mu se dodeli broj, i da ukoliko nema prigovora, mi ćemo odmah doneti odluku o prijemu u spis.

ADVOKAT KEHOE: U redu, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da pređemo sada na poslednju stranicu ovog izveštaja o situaciji. Vi ste, u stvari, bili sprečeni da se vratite u područje Strmice, zar ne?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE: Molim da se prikaže dokument koji nosi oznaku 1D13-011 ... 0110, oprostite.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, rekli ste da ste išli u Donji Tiškovac, zar ne?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da, išli smo u tom smeru.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Pa, to je, u stvari, bilo u Bosni i Hercegovini, zar ne?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da, to je bilo vrlo ... sudeći po ovoj karti, ne vidim granicu ...

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Granica je ova debela crna linija.

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da, išli smo u Strmicu, vidite put koji ulazi u Republiku Bosnu i Hercegovinu. Penje se na brdo, pa smo skrenuli levo i manje-više smo pratili granicu, nismo prešli granicu, nego smo išli prema mestu Tiškovac.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Vidite u ovom izveštaju o situaciji, poslednja stranica izveštaja od 23. avgusta. Tu se kaže: "Patrola vojnih posmatrača Ujedinjenih nacija zaustavljena je na povratku iz Tiškovca."

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Pa, rekli ste da niste išli u Tiškovac?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Ne sećam se da smo ušli u Tiškovac, znam da smo išli u tom pravcu. Niko nas nije zaustavio kada smo išli tamo. Kada smo se vraćali, zaustavili su nas i rekli: Tamo je previše opasno i ne bi trebalo da idete tamo", i onda, prema ovom izveštaju o situaciji, oni su to uneli u bazu podataka.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Ali ste naveli u dokaznom predmetu Tužilaštva broj P67 da ste primetili ... P67 je zapravo ovaj obrazac za ljudska prava, i tu ste naveli da ste primetili spaljene kuće u Donjem Tiškovcu, zar ne?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da, ako tako piše u izveštaju, ja sam izveštavao i video samo to.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: To znači da ste bili tamo?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da, rekli smo u izveštaju da smo bili u Tiškovcu, ali možda se u izveštaju spominje područje oko Tiškovca, možda nismo prešli granicu.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe, čitam u izveštaju u tački 15A, pretpostavljam da o tome govorite?

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Piše pod D. Tiškovcu, ne piše u Tiškovcu. To je verovatno Donji Tiškovac i ne znam gde se on nalazi, s koje strane granice. Da li možete prvo to da razjasnite?

ADVOKAT KEHOE: Postoji samo jedan grad, časni Sude. To je Donji Tiškovac.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A Donji Tiškovac je u Bosni i Hercegovini, zar ne?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Ne znam.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, ne znate da li ste bili u Bosni i Hercegovini?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Ne znam.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Međutim, na području Donjeg Tiškovca bilo je dosta borbi, vrlo blizu Donjeg Tiškovca, zar ne?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Ne, dok smo mi bili tamo. Mi nismo videli borbe.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li ste videli pokrete oružanih snaga kako ulaze u to područje i izlaze severno od Donjeg Tiškovca?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Na putu iz Strmice videli smo snage kada smo napustili Strmicu, ali nismo videli snage na tom putu sve dok se nismo vratili. I tada su nas zaustavili i uhapsili na jedan sat.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I naravno, pustili su vas da odete, zar ne?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da, svakako. Ovde sam.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, gospodine, u to vreme znali ste da se vode borbe između Srba i Hrvatske vojske, zar ne?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Znao sam da je bilo borbi u tom području.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Znali ste da se bore pod komandom generala Gotovine?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Nisam znao nijedno konkretno ime borca.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Niste imali nikakvu predstavu ko je komandovao tim snagama sredinom avgusta ...

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Nisam.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: ... 1995. godine?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, nudim na usvajanje dokumente sa spiska po Pravilu 65ter koji nose brojeve 1237, 3445 i 4794, kao i kartu Donjeg Tiškovca koja nosi oznaku 1D13-0110.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare?

sekretar: Časni Sude, dokument sa spiska po Pravilu 65ter koji nosi broj 01237 biće dokazni predmet Odbrane broj D93; dokument sa spiska po Pravilu 65ter koji nosi broj 03445 biće dokazni predmet Odbrane broj D94; dokument koji nosi oznaku 1D13-0114 biće dokazni predmet Odbrane broj D95, i na kraju dokument koji nosi oznaku 1D13-0110 biće dokazni predmet Odbrane broj D95.

SUDIJA ORIE: Hvala vam. Ima li prigovora, gospodine Russo?

TUŽILAC RUSSO: Nema, časni Sude.

SUDIJA ORIE: U redu. Dokazni predmet Odbrane od broja D93 do broja D95, uključujući i njega, primljeni su u spis. Gospodine Kehoe, da li možete, molim vas da mi pomognete... pokušavam da pronađem Tiškovac da bih mogao ... Pre svega, na područje koje opštine se nalazi Tiškovac?

ADVOKAT KEHOE: To je u Bosni i Hercegovini, idući severnim putem iz Strmice.

SUDIJA ORIE: Iz Strmice. Vidim da je Strmica, očigledno, u Hrvatskoj.

ADVOKAT KEHOE: Da, u Hrvatskoj.

SUDIJA ORIE: U kojoj opštini u Hrvatskoj?

ADVOKAT KEHOE: Moram priznati, časni Sude, kada je reč o opštinama, nisam siguran u kojoj je opštini. Možda mogu dobiti neke smernice od svojih kolega po tom pitanju.

SUDIJA ORIE: Pretpostavljam da neko može da nam pomogne.

ADVOKAT KEHOE: Strmica je u opštini Knin.

SUDIJA ORIE: U opštini Knin.

ADVOKAT KEHOE: A Donji Tiškovac je u opštini Drvar.

SUDIJA ORIE: Imam jedino kartu broj 30 u ovom svežnju koji smo dobili od Tužilaštva, koja, očigledno, predstavlja opštinu Knin ... I zapravo, ne mogu to da nađem. Mora da je blizu granice sa...

ADVOKAT KEHOE: Blizu je granice, časni Sude. Iz karte koju smo uveli u spis vidi se da na jednom mestu imate malo isturenu granicu. Možemo da predočimo kartu pa ću da vam pokažem. Nije prava linija.

SUDIJA ORIE: Da, ali ja bih želeo da imam tačnu lokaciju, tako da znam o čemu govorimo.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, možemo to da vam obezbedimo.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Časni Sude, molim vas, pogledajte kartu broj 31...

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Ako idite duž granice, na desnoj strani videćete Tiškovac oko jedne četvrtine prema dole na desnoj strani.

SUDIJA ORIE: Imam kartu 31 pred sobom. Kažete odozgo prema ...

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Od vrha nadesno, časni Sude...

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: I ako krenete nadole, ako krenete oko ...

SUDIJA ORIE: Tiškovac, da. Vidim.

ADVOKAT KEHOE: Da li vidite, časni Sude? Hvala vam.

SUDIJA ORIE: Vidim. To je Tiškovac. A nalazi se, kako vi kažete, u Bosni i ja sada ovo upoređujem sa kartom broj 17, gde južno vidim opštinu Donji Lapac, i vidim, ako me pratite, Tiškovac odmah do Ličkog, što je očigledno lokacija u Hrvatskoj, i to je ono što sam ja tačno želeo da znam i da znam o čemu govorimo. I da li možemo ponovo da dobijemo na ekranima dokazni predmet Odbrane broj D96. Dakle, da pronađemo Strmicu.

ADVOKAT KEHOE: To je dole levo, u donjem levom delu.

SUDIJA ORIE: Pokušavam da se snađem, ali izgleda da se granice na mapi broj 17 malo razlikuje od granice koju smo mogli da vidimo na mapi broj 31. Ali prvobitno, Donji Tiškovac, gospodine Ruso, nalazio se u Bosni, prema vama?

TUŽILAC RUSSO: Časni Sude, prema karti broj 31 koju imamo u sudskom registru, izgleda da se sugeriše da je ovaj grad na drugoj strani granice u Bosni.

SUDIJA ORIE: Da, da. Dakle, ja pitam vas ... mislim, vidim da je naglasio i gospodin Kehoe. Dakle, ja sam ... jer sam se malo izgubio u poređenju svih ovih karata, pitam vas da li i vi možda smatrate da je to u Bosni?

TUŽILAC RUSSO: Tako je, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Dobro. U redu.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, samo zbog razjašnjenja, imam vrlo jasnu kartu ako želite da pogledate, možemo da je stavimo na ekran. Posavetovan sam da je stavim na ekran zbog vas, časni Sude...

SUDIJA ORIE: U redu.

ADVOKAT KEHOE: Rečeno mi je da to prikažemo preko sistema *Sanction*.

SUDIJA ORIE: U redu. Dobro. Da li možemo da uvećamo ono što ... Dakle, pretpostavljam da je crvena linija granica?

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Crvena linija je granica. Onda, gospodine Russo, da li je Tiškovac neki drugi Tiškovac južno od opštine Donji Lapac?

TUŽILAC RUSSO: Da, časni Sude. Mislim da je to drugi grad.

SUDIJA ORIE: Da. Ili je to Tiškovac Lički? Možda je drugačiji naziv?

TUŽILAC RUSSO: Da, mislim da je to tačno, časni Sude.

SVEDOK MUNKELIEN: Koliko se sećam, kroz tu dolinu je prolazila železnička pruga.

SUDIJA ORIE: Da. Gospodine Munkelien, primetili ste da imam poteškoća s ovim.

SVEDOK MUNKELIEN: Da.

SUDIJA ORIE: Da li možete da nam pomognete na bilo koji način ili...

SVEDOK MUNKELIEN: Mislim da u to vreme nije granica baš bila jasna, tako da smo mi ulazili u to područje, ali nisam siguran da li smo ulazili u Tiškovac, ali bili smo u tom području. Nismo zaustavljani kada smo išli, ali jesmo na povratku.

SUDIJA ORIE: Dobro. Molim vas, nastavite, gospodine Kehoe.

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude. Želeo sam da uvedem to u spis, ali nisam siguran da li sam to već učinio...

SUDIJA ORIE: Da, jeste. Dokazni predmeti Odbrane od D93 do D96 uvedeni su u spis.

ADVOKAT KEHOE: Hvala. Idem dalje.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Samo još par kratkih tema, gospodine. I jedna od njih je vaša izjava iz januara 2008. godine. Kažete u 44. paragrafu da su Hrvati mogli da zaustave pljačke i paljevine da su to hteli. Da li se sećate toga?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine, kada ... posle *Operacije Oluja*, da li ste imali predstavu da su vojna policija i civilna policija morale da se stave pod kontrolu u tom području?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da, područje je veliko, ali puteva ima veoma malo, tako da ako se postave punktovi na raskrsnicama, poprečnim ulicama i tako dalje, oni su mogli da smanje pljačkanje, jer tu pljačku nisu vršili pešaci.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A na osnovu toga, da li ste upoznati sa iskustvom NATO snaga na Kosovu, pod sličnim okolnostima?

TUŽILAC RUSSO: Prigovor, časni Sude. Nisam siguran u čemu je relevantnost ovog pitanja.

SVEDOK MUNKELIEN: Ja sam bio na Kosovu, tako da ...

SUDIJA ORIE: Samo da ponovo pročitam pitanje ...

SVEDOK MUNKELIEN: U čemu je poenta?

SUDIJA ORIE: Iskustvo NATO-a na Kosovu je referenca za ...

ADVOKAT KEHOE: U sličnim okolnostima.

SUDIJA ORIE: Kakvo iskustvo?

ADVOKAT KEHOE: Iskustvo o mogućnosti da se kontrolišu pljačkanje i paljevine kada su kontrolu na Kosovu preuzele NATO snage.

SUDIJA ORIE: Da, svedok može da odgovori na pitanje, pa ćemo onda da vidimo.

SVEDOK MUNKELIEN: Naravno, na Kosovu imate mnogo puteva i takođe ste imali mogućnost da ih sprečite da se služe tim putevima. Slično je i na području oko Knina. Ako hoćete da sprečite ljude da se koriste putevima, možete to da sprečite tako što ćete da postavite kontrolne punktove, isto kao što nas nisu zaustavljali na kontrolnim punktovima kada smo ulazili, a jesu nas zaustavljali kada smo izlazili. Prema tome, ako su hteli da nas zaustave, mogli su to da urade.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Gospodine...

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Ali morate da se setite da smo mi u to vreme bili u vozilima Ujedinjenih nacija i da su Ujedinjene nacije, kao i sve ostale misije, morale da imaju slobodu kretanja i to se poštovalo kada smo ulazili, ali ne i kada smo izlazili iz područja.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li su NATO snage uspele da zaustave Srbe u pljačkanju i paljenju na Kosovu?

TUŽILAC RUSSO: Ulažem prigovor, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Da, da. Gospodine Kehoe, mogli ste, pre nego što ste postavili ovo pitanje svedoku, da postavite temelj na osnovu čega bi svedok mogao da prosudi koliki je bio uspeh ... kolika je bila uspešnost u nekim aspektima?

ADVOKAT KEHOE: Da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li ste rekli da ste bili na Kosovu, gospodine?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Rekao sam.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A kada ste bili na Kosovu?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Bio sam 2001. godine ... ne, bio sam 2000. i 2001. godine.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: I da li ste bili upoznati šta se dešavalo na Kosovu dok je bilo pod kontrolom NATO snaga kada su u pitanju pljačke i paljevine sela koje su vršili Srbi ... izvinjavam se Albanci ... pljačkanja i paljenja sela od strane Albanaca?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Mislim da sam obišao celo Kosovo više nego većina ljudi i i znam sve što se tamo dogodilo, i znam da nisu baš bili uspešni u sprečavanju, ali se moglo uraditi da su stvarno bili na terenu i da su zaista izdali naredbe. I ono o čemu smo sada govorili, koliko ja znam Knin, što sam takođe rekao, ako su hteli, mogli su da postavе kontrolne punktove i mogli su da spreče pljačku i saobraćaj, ili kretanje neželjenog saobraćaja u svakom mestu u okolini Knina.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, vaš odgovor je da NATO nije uspeo da spreči Albance da pljačkaju i pale, zar ne?

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe, na to pitanje je već odgovoreno. On je rekao da oni nisu bili uspešni i rekao da su mogli biti uspešni ako su želeli da budu uspešni.

ADVOKAT KEHOE: Dobro, časni Sude. Idem dalje.

SUDIJA ORIE: Da, da.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Vraćam se na našu temu... idemo dalje... Koje je konkretno područje bilo stavljeno pod hrvatsku kontrolu u to vreme? Da li znate koliko je veliko bilo to područje u kvadratnim kilometrima?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Ne, ali putevi su još uvek na istom mestu, a ja ne znam dovoljno područje. Ali ne govorimo o području, već govorimo o putevima koje vode u to područje, a ti putevi su mogli da se kontrolišu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: A područje koje je bilo pod kontrolom slično je području u koje su Albanci ulazili, zar ne?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Ne znam koliko je kvadratnih kilometara i nije mi jasno šta želite.

SUDIJA ORIE: Pa, kvadratni kilometri su svuda iste veličine, zar ne?

ADVOKAT KEHOE: Ne, ne govorim o tome. Govorim o području nakon *Operacije Oluja*, područje koje je stavljeno pod kontrolu ...

SUDIJA ORIE: Da. Nema razloga da upoređujete sve te stvari. Dakle, ako govorimo o potrebi da budemo uspešni, onda ne možemo upoređivati sve detalje. Mislim da je

svedok već rekao da Ujedinjene nacije nisu bile uspešne ali da su mogle da budu. Dakle, hajde da se sada ponovo usredsredimo na ovo područje.

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude. Samo jedna korekcija. Na Kosovu su bile NATO snage, a ne Ujedinjene nacije.

SUDIJA ORIE: U redu.

ADVOKAT KEHOE: Primetio sam da ste rekli ...

SUDIJA ORIE: Da, pogrešio sam.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Dakle, da li ste bili upoznati sa naporima hrvatskih vlasti da sudski gone i sprovedu istragu protiv osoba koje su počinile krivična dela u području?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Ne, nisam.

ADVOKAT KEHOE: Samo preko tima Odbrane, časni Sude, dao bih kao primer i da se ponude u spis ... to su dokumenti koji nose oznake 1D13-0085 i 1D13-0086.

SUDIJA ORIE: Gospodine Russo, da li možete odmah da kažete da li imate prigovor? Želite li da o ovome ispitujete svedoka?

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, svedok je rekao da nema saznanja o tome, tako da samo ...

SUDIJA ORIE: Gospodine Russo, ne žurite. Jasno je da gospodin Kehoe želi da ponudi ove dokumente u spis preko tima Odbrane. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Poslednja tema kojom ćemo da se bavimo je ... Govorili ste o tome da ste pronašli leš Save Babić 4. septembra 1995. godine. Da li je to tačno?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da, to je tačno.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Da li ste znali da li je vođena istraga ili podignuta tužba u ovom slučaju?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Ne, samo sam napravio izveštaj o tome i potvrdio da su to te fotografije koje su sačinjene sledećeg dana i od tada nisam pratio taj slučaj.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, na osnovu vaših instrukcija, a usput, ako samo mogu ... pretpostavljam da se i dalje čeka da se vidi da li Tužilaštvo ulaže prigovor na drugi dokument, tako da mislim da treba da se sačeka pre nego što pokušamo da predložimo da se usvoji u spis. Govorim o dokumentu koji je Odbrana upravo predložila na usvajanje u spis.

TUŽILAC RUSSO: Časni Sude, nemamo prigovor na ovaj dokument.

SUDIJA ORIE: Pošto nema prigovora, predložiće se u spis direktno preko Odbrane i biće primljen ...

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet Odbrane broj D97.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane broj D97 primljen je u spis.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, imam niz dokumenata koji su proizašli iz ... jednog od našeg poslednjeg zasedanja u vezi sa pojedincima kojima se sudilo za ubistvo Save Babić i tačno kako se sve dogodilo, to je ukupno 264 ili tako nešto stranica izveštaja. Naravno, mi nećemo da pokušamo sve to da uvedemo u spis, taj kompletan dokument. Međutim, postoji niz dokumenata koje mi želimo da uvedemo, i počinjemo sa dokumentom koji nosi oznaku 1D13-0018.

SUDIJA ORIE: Pretresno veće pokušava da izbegne da se uvode dugački dokumenti od kojih je samo par strana relevantno. Dakle, što se tiče istrage i postupka protiv osumnjičenih ili optuženih a u vezi sa ovom ubijenom ženom, zar ne postoji način da se dogovorite o kontekstu tih postupaka, možda da se rezimira, recimo, na jednoj stranici, i da se složite oko toga šta se događalo i da se daju sve relevantne informacije, umesto da nam se daje dokument od 264 stranica?

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, verujem da postoji. Mi nećemo uvoditi 264 strane. Mi ćemo samo uvesti najvažnija mesta iz raznih dokumenata, kako biste mogli da pratite dokazni predmet Odbrane broj D9 i šta se desilo sa ovim dokumentom i serijom ovih dokumenata gde je pojedinac bio suđen za ubistvo Save Babić, da je suđen za drugo ubistvo i osuđen za oba. Zatim je uložena žalba i presudu za ubistvo Save Babić je ukinuta, a ista osoba je osuđena za drugo ubistvo. Dakle ...

SUDIJA ORIE: Ne za ubistvo Save Babić?

ADVOKAT KEHOE: Ne za ubistvo Save Babić ,već za drugo ubistvo ...

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT KEHOE: ... u žalbenom postupku.

SUDIJA ORIE: Da. Gospodine Russo, da li to ... da li to odražava manje-više ... mislim, da li postoji saglasnost da se sačini kratak rezime, a mi ćemo videti neke detalje pretpostavljam od gospodina Kehoe, o tome da je jedna osoba sudski gonjena i bila osuđena za ubistvo Save Babić u prvom stepenu i da je u žalbenom postupku presuda ukinuta i da je ta osoba osuđena za drugo ubistvo.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, ja izvinjavam, nisam ...

SUDIJA ORIE: Dobro. Onda ćemo pokušati da zajedno sa vašim kolegama utvrdimo da li možete da se složite sa Odbranom o tome šta je preduzeto u tom postupku i molim vas da to rezimirate sa gospodinom Kehoeom i onda ćemo čuti detalje.

TUŽILAC RUSSO: Mi ćemo svakako to učiniti, časni Sude. Hvala.

ADVOKAT KEHOE: A onda naravno, mi smo obezbedili sve te dokumente Tužilaštvu i mislim da bi trebalo da bude relativno jednostavno da se dođe do konsenzusa.

SUDIJA ORIE: U redu.

ADVOKAT KEHOE: Da razjasnim, časni Sude, ja znam da ne želite prevelik broj dokumenata, i sa jednim prethodnim svedokom mi smo predočili neke dokumente ili bar identifikovali neke dokumente iz dokaznog predmeta Odbrane broj D9. Da li je potrebno da mi samo inkorporiramo ostatak u dokazni predmet Odbrane broj D9 ili ...

SUDIJA ORIE: Da budem sasvim iskren, ne sećam se šta je dokazni predmet Odbrane broj D9?

ADVOKAT KEHOE: To su bili preliminarni dokumenti vezani za istragu.

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT KEHOE: Sa prvim svedokom.

SUDIJA ORIE: Pa, mi smo pitali ...

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude.

SUDIJA ORIE: ... da li je bilo nekog nastavka praćenja. ...

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude. Ovo je nastavak.

SUDIJA ORIE: U redu. Moram da to pogledam i da se vratim da vidim kako možemo ... Najvažnije za mene je, kako izgleda, da je sprovedena istraga, da je bilo suđenja, i da postoje dokumenti koji to potkrepljuju na takav način da očekujem da će strane biti u stanju da se saglase o tome kako je tekao proces u to vreme, a onda, naravno, Pretresno veće nije zainteresovano za svaki detalj onoga što su svedoci A, B i C rekli u toku postupka, bilo na prvom stepenu, odnosno u žalbenom postupku, već kakav je bio ovaj postupak. Dakle, ponovo, od toga da li ćemo da ih integrišemo u dokazni predmet Odbrane broj D9 ili ćemo ih držati odvojeno, Pretresno veće je mnogo više zainteresovano da vidi da li postoji zajednički, uzajamni pogled na to kako je vođen postupak u odnosu na nekoga ko je osumnjičen za ubistvo Save Babić.

TUŽILAC RUSSO: Časni Sude, mogu da kažem Pretresnom veću da smo imali značajne razgovore sa Odbranom i pružili ogromnu količinu dokumenata u pokušaju da se složimo o nekim činjenicama u pogledu gonjenja i okolnostima tog slučaja, a svakako ćemo se sastati zajedno sa njima ponovo i dati Pretresnom veću nešto u tom pogledu.

SUDIJA ORIE: Da, pa to je jasno. Ja sam zbog toga i pokrenuo ovo pitanje... Žao mi je, gospodine Munkelien, da smo vas gnjavili sa proceduralnim pitanjima ... što je takođe vezano za policijski dnevnik, koji je veoma veliki dokument i već je primljen u spis, iako su samo dva mala unosa na dve strane korišćena. Dakle, dobro je da ćete u toku postupka pred ovim Pretresnim većem konačno moći da se oslanjate na policijski dnevnik, na druge stranice, druge incidente, ali ako na kraju ne bude tako, onda Pretresno veće želi da razgovara sa stranama o tome da li bismo mogli da ograničimo dokument, koji je kao dokaz već primljen u spis, samo na relevantne strane ili možda neke dodatne stranice zbog konteksta, radije nego da Pretresno veće ide kroz sve dokaze, što znači kroz sve unose u policijskom dnevniku, pošto smatramo da je to naša dužnost, pa stoga bismo želeli da to ograničimo. To je već neka vrsta razjašnjenja za strane u postupku. Molim vas, nastavite, gospodine Kehoe.

ADVOKAT KEHOE: Jedini razlog zbog koga sam pokrenuo ovo sa dokaznim predmetom Odbrane broj D9, časni Sude, jeste što se razni dokumenti na ovu istu temu nalaze na raznim mesta ... tako da je sve objedinjeno pod jednim brojem, odnosno konkretno u dokaznom predmetu Odbrane broj D9.

SUDIJA ORIE: U redu.

ADVOKAT KEHOE: Samo trenutak, časni Sude.

(Odbrana se savetuje)

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Još jedno, poslednje pitanje, gospodine Munkelien.
SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: U redu.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Vi se nikada niste sastali sa gospodinom Gotovinom za vreme vašeg boravka u Sektoru Jug?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Ne. Mi smo samo bili vojni posmatrači Ujedinjenih nacija.

ADVOKAT KEHOE – PITANJE: Puno vam hvala, gospodine. Nemam više pitanja. Hvala na vremenu koje ste nam posvetili.

SUDIJA ORIE: Hvala, gospodine Kehoe. Gospodine Munkelien, sada će vas unakrsno ispitivati gospodin Cayley. On je zastupnik gospodina Čermaka. Gospodine Cayley, molim vas, nastavite.

ADVOKAT CAYLEY: Hvala, gospodine predsedavajući.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT CAYLEY

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Gospodine Munkelien, postavljacu vam pitanja o nekoliko odvojenih tema koje cu unapred da vam najavim, tako da mozete da se usredsredite na njih. Nameravam da se osvrnem na vase prethodne izjave, a pročitacu relevantne delove, ali ako zelite da imate izjave pred sobom, ja cu zamoliti Tužilaštvo da ih obezbedi. Vidim da ih već imate. Isto tako, želim da vas uputim na neke dokumente, ali kako bismo uštedeli na vremenu, i pozivacu se na određene delove dokumenata, međutim, ako u bilo kom trenutku zelite da pročitate ceo dokument, molim vas, zaustavite me. A isto važi i za bilo koje pitanje koje sam postavio ako ga niste razumeli, takođe vas molim da me zaustavite i ja cu vam ga ponoviti. Da li je to u redu?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Zaustaviću vas i hvala vam na objašnjenju.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Dakle, prva tema se odnosi na slobodu kretanja. I molim vas da se usredsredite na to. Da li vam je bilo poznato da kada je reč o slobodi kretanja vojnih posmatrača Ujedinjenih nacija posle *Operacije Oluja* da je to pitanje bilo rešeno u skladu sa sporazumom između hrvatske Vlade i Ujedinjenih nacija?

ADVOKAT CAYLEY: Gospodine sekretare, molim vas da nam predočite dokazni predmet Odbrane broj D28.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Gospodine Munkelien, da li vam je to bilo poznato?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Mislim da nikada ranije nisam video ovaj dokument. Ukoliko jesam mislim da smo manje-više pokušali da kažemo: dobro, mi smo u belom, mi smo nenaoružani, mi smo vojni posmatrači Ujedinjenih nacija, i trudili smo se da napredujemo što bolje možemo.

ADVOKAT CAYLEY: Molim da se predoči druga stranica ovog dokumenta. A zanimaju me paragraf 4 i 5.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Sada ćete ... ja cu samo pročitati paragraf 5, gospodine Munkelien, gde se navodi: "Vojni posmatrači Ujedinjenih nacija i organizacije za nadgledanje ljudskih prava UNCRO-a će sprovesti nadzor odmah u svim oblastima osim u slučaju kada, prema mišljenju lokalnih UNCRO vojnih komandanata, nakon konsultacije sa komandantima Hrvatske vojske, bezbednosna situacija ne dozvoljava takav nadzor." Dakle, da li bi bilo fer da se kaže da ste imali slobodu kretanja, uz razmatranje bezbednosne situacije, koja je dogovorena između vojnih komandanata UNCRO-a u Sektoru Jug i hrvatskih vlasti, zar ne?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da, imali smo slobodu kretanja.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Ali pod pretpostavkom odgovarajuće bezbednosti?
SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da.

SUDIJA ORIE: Kada ste prvi put postavili pitanje formulisali ste ga drugačije nego drugi put. "Odgovarajuća bezbednost" nije isto što i "sporazum", a mislim da je u međuvremenu bilo dogovaranja, zar ne? Dakle, ova ograničenja nisu nužno bila posledica sporazuma.

ADVOKAT CAYLEY: Časni Sude, nema potrebe da sada ulazimo u to pitanje ali termini korišćeni u paragrafima 4 i 5 malo se razlikuju. A ovo je ono što piše u 5. paragrafu.

SUDIJA ORIE: Kaže se: "To je mišljenje vojnih komandanata UNCRO-a nakon konsultacija" što nije isto što i sporazum.

ADVOKAT CAYLEY: Tako je.

SUDIJA ORIE: Nisam pročitao 4. paragraf ... mislim da se u njemu ne kaže ništa o tome. Da. Molim vas da budete precizni.

ADVOKAT CAYLEY: Da. Hvala.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Molim vas da se usredsredite na vašu izjavu od 4. septembra 1999. godine. Vi u izjavi kažete, za zapisnik, to je dokazni predmet Odbrane broj D91 ... i dozvolite mi samo da pronađem relevantan deo gde govorite o slobodi kretanja. To je prvi paragraf, gospodine Munkelien, treća rečenica: "Naše kretanje je bilo ograničeno u nekim područjima južno od Knina ali u drugim područjima nekadašnjeg Sektora Jug mogli smo manje ili više slobodno da se krećemo". Da li je to tačno?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Tačno je.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Želeo bih da se na trenutak vratimo na ovu izjavu. Međutim, u svojoj izjavi koju ste dali 9. i 10. januara 2008. godine i molim vas da pogledate 43. paragraf, gde kažete ... da li ste pronašli 43. paragraf?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Jesam.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Tu pominjete činjenicu ... odnosno govorite u prvoj izjavi o ograničenju slobode kretanja i onda kažete sledeće: "Ovo ograničenje je bilo samo za određena područja u različitim vremenima. I objašnjenje koje smo jednom prilikom dobili bilo je da je to zbog naše bezbednosti, pošto je gerila delovala na tom području. Sećam se kada sam tek stigao da je bilo ograničenja na putu za Strmicu i na nekim područjima južno od Knina. Ali su ova ograničenja vremenom oslabila." Da li je to tačno?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Dakle, zar to nije normalna praksa kada se odvijaju vojne operacije da se nametne ograničene kretanja civilima i drugim međunarodnim organizacijama? Da li to prihvatate?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Složio bih se s tim kada je reč o bezbednosti ljudi, ali takođe moram da vam kažem da Ujedinjene nacije imaju svoju zastavu, voze bela vozila i trebalo bi da imaju potpunu slobodu kretanja

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Dakle, u vašoj prvoj izjavi ...

SUDIJA ORIE: Gospodine Cayley, da li možemo prvo da razjasnimo gde svedok govori da je bilo ograničenja ... "Postojalo je ograničenje kretanja u nekim područjima južno od Knina". Želeo bih da znam ko je nametnuo ta ograničenja? Da li su ta ograničenja nametnuli nadležni organi UNCRO-a ili neke druge vlasti?

SVEDOK MUNKELIEN: To su nametnuli drugi nadležni organi.

SUDIJA ORIE: Dobro. Dakle, to nije bilo u skladu sa onim sporazumom koji smo maločas videli. Drugim rečima, sloboda kretanja može da se ograničiti posle konsultacija hrvatskih vlasti sa nadležnim organima UNCRO-a. To ograničenje koje je vama bilo nametnuto nije se poklapalo sa tekstom sporazuma.

SVEDOK MUNKELIEN: Tako je, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Molim vas, nastavite, gospodine Cayley.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Molim vas da se vratimo na vašu prvu izjavu, na prvi paragraf. To je u prvom, drugom, trećem, četvrtom, petom ... šestom redu nadole. Da li vidite to? Piše: "Ali čak i kada je bilo ograničeno ...", vidite li to?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Vidim.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Kaže se: "Ali čak i kada je bilo ograničeno kretanje, mi smo uspevali da pronađemo druge puteve i da dopremo do onih područja koje smo želeli da obiđemo. To je naročito važno sredinom ili krajem septembra meseca kada smo uspevali da se infiltriramo u Bosnu kako bismo napravili procenu o području sa kog je pokrenuta *Operacija Oluja*. To je bio jedan od hrvatskih položaja sa kojih je vršeno granatiranje Knina."

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Dakle, moje pitanje glasi: da li je tačno da ono što vi kažete ovde znači da čak iako ste bili zaustavljani na kontrolnim punktovima od hrvatskih organa vlasti, da ste, zapravo, uspevali da nađete druge puteve kako biste otišli na područja na koja ste nameravali da odete?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: A to je važno i u onim slučajevima kada su bile uvedene i ove konkretne bezbednosne mere, drugim rečima, kada ste bili zaustavljeni u skladu sa sporazumom između UNCRO-a i hrvatskih organa vlasti?

TUŽILAC RUSSO: Prigovor, časni Sude. Mislim da ovo nije tačan opis svedočenja ovog svedoka.

SUDIJA ORIE: Gospodine Cayley?

ADVOKAT CAYLEY: Pa, ja sam jednostavno razradio ove tačke, časni Sude. Ja, zapravo, postavljam pitanje: da li je to bilo tako čak i kada su mere bezbednosti postignute dogovorom između dve strane? Nije jasno iz njegovih izjava. Nije jasno iz izjave da li on kaže da se to događalo i kada su bile nametnute mere bezbednosti, tako da sam pitao: da li je ovo moglo da se događa čak i kada je dogovoreno između vojnog komandanta UNCRO-a i hrvatskih vlasti da ih zaustavljaju.

SUDIJA ORIE: Da, ali to je prilično hipotetičko pitanje, zar ne?

ADVOKAT CAYLEY: Ali gospodin Munkelien možda zna ili možda ne zna.

SVEDOK MUNKELIEN: Časni Sude, da li bih mogao da ovo pojasnim?

SUDIJA ORIE: Čuli ste pitanje, ako mislite da možete da dodate nešto korisno, izvolite.

SVEDOK MUNKELIEN: Kao što ste i sami pomenuli, mi smo jednom prilikom pronašli drugi put i to smo učinili po naređenju štaba sektora, što znači štaba Sektor Jug. Dakle, da je bilo pregovora ili bilo kakvog sporazuma, onda nam štab sektora ne bi dao dozvolu da odemo malo južnije u odnosu na Strmicu, i da idemo putem preko planina u Bosnu.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Dakle, vi ste ovde, zapravo, dobili naređenje da zaobidete mere bezbednosti ...

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: ... koje su važile u tom trenutku?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Bio nam je ograničeni pristup putu za Strmicu, to je onaj put koji ste videli na karti koji se uspinje do krivine, i to je bilo odlično mesto da nas kontrolišu, ali onda smo otišli malo južnije i uspehli da dođemo u Bosnu.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Ko vam je izdao naređenje da zaobidete mere bezbednosti ...

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Štab Sektora Jug.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Ko iz štaba Sektora Jug?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Pretpostavljam da su sva naređenja [u transkriptu piše "drugi" umesto "naređenje"] dolazila do našeg vođe tima od višeg vojnog posmatrača.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Sada bih prešao na jednu drugu temu. I odmah ću da vam kažem o čemu je reč, tako da možete na to da se usredsredite. Reč je o pljačkama i paljevinama. Moj cenjeni kolega, gospodin Kehoe, postavio vam je o tome brojna pitanja ...

SVEDOK MUNKELIEN: Časni Sude, dozvolite mi da istaknem nešto što piše na stranici 11.10 ili 11.55 ... pretpostavljam da piše "svi drugi", a trebalo bi da piše "naređenja".

SUDIJA ORIE: Dozvolite da proverim.

ADVOKAT CAYLEY: Svedok je u pravu, časni Sude.

SUDIJA ORIE: A to je stranica...

ADVOKAT CAYLEY: To je 33. stranica, redovi 12 i 13.

SUDIJA ORIE: Znači 33. stranica. Moram da se vratim na to.

SVEDOK MUNKELIEN: Ne, mislim da je 34. stranica.

SUDIJA ORIE: Da, 34. stranica, red...

SVEDOK MUNKELIEN: 11... 1055.

SUDIJA ORIE: 1055?

ADVOKAT CAYLEY: To je stranica ...

SUDIJA ORIE: Da, naređenje, da.

ADVOKAT CAYLEY: Izvinjavam se ...

SUDIJA ORIE: Sada je jasno.

ADVOKAT CAYLEY: To je 33. stranica, 33. stranica.

SUDIJA ORIE: Na mom levom ekranu piše da je to 34. Stranica, ali proveriću i na drugom ekranu. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Rekli ste u svojoj drugoj izjavi, i možete da pogledate ako želite, da ste videli kako pljačkaju i uniformisani hrvatski vojnici i civili zajedno. Da li je to tačno?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da. Video sam osobe u uniformama i osobe u civilnoj odeći.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Mislim da ste pomenuli u svojoj prvoj izjavi, to je dokazni predmet Odbrane broj D91, da ste jednom prilikom videli tri uniformisane osobe kako podmeću vatru pod tri kuće. Da li se sećate toga?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da, sećam se.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Međutim, u izjavi koju ste dali 2008. godine vi ste, zapravo, prikaz te situacije izmenili. Da li se sećate toga? Ne pokušavam sada da vam napravim zamku, gospodine Munkelien. Pogledajte svoju sledeću izjavu ... to je ... to možete da vidite u 39. paragrafu izjave iz 2008. godine.

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da, izjava je više-manje ista. Reč je o tri čoveka koje sam obišao na terenu, to se nalazilo preko puta naše kancelarije.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Ali, zapravo, niste videli kako oni podmeću požar pod tu kuću, zar ne?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Ne. Kao što sam rekao, video sam kako ulaze u kuću, a kuća je gorela u trenutku kada su oni izašli.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: U svojoj prvoj izjavi rekli ste da mislite da su hrvatske vlasti mogle da zaustave pljačku da su želeli. Da li se sećate da ste to rekli?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Sećam se.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: U drugoj izjavi vi, takođe, navodite, i to ste već istakli, i nemam nameru da kroz to ponovo prolazim, nego želim nešto drugo da istaknem. Rekli ste da ste verovali da je zbog broja kontrolnih punktova u području, kako vojnih, tako i policijskih, spaljivanje i pljačkanje moglo da bude sprečeno, zar ne?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da, tako sam mislio.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Vi ste profesionalni vojni oficir i služili ste u vojsci preko 30 godina pre nego što ste se penzionisali. Da li je to tačno?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da, čak i 10 godina više.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Dakle, 40 godina.

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Dakle, kakve korake je trebalo preduzeti po vašem mišljenju koji bi zaustavili pljačku, to je ono što mene zanima, i mogu da vam predočim neke korake, i vi možete da se složite ili ne složite sa mnom. Da li mislite da je Ministarstvo unutrašnjih poslova trebalo da izda naređenja lokalnoj policiji da spreče pljačkanje i spaljivanje?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da, ako je policija funkcionisala u to vreme. U suprotnom su to trebale da urade nadležne civilne vlasti i vojne vlasti.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: A da li vi mislite da bi trebalo da postoji naređenje da se, zapravo, sprovede istraga zločina koji su počinjeni na terenu?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da, ali kao prvo da se spreči da dođe do zločina, onda je to znatno bolje. To znači postaviti kontrolne punktove i kontrolu saobraćaja u ovom području.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Ali ako su krivična dela već počinjena ...

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: E, onda bi trebalo sprovesti istrage.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Trebalo bi sprovesti istrage, da. Možda bi, takođe, trebalo da se izda naređenje da se postave mešoviti kontrolni punktovi civilne i vojne policije?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Možda, takođe, da se izdaju naređenja za pokretne patrole vojne i civilne policije, ne samo statične kontrolne punktove, nego patrole koje bi se kretale po području. Da li biste se složili sa mnom?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da. Složio bih se.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Očigledno je da bi bila nužna naređenja Ministarstva unutrašnjih poslova policiji u području Knina da, zapravo, podnosi izveštaje Ministarstvu unutrašnjih poslova o tome šta oni rade u tom području i kakva je njihova saradnja sa vojnom policijom, zar ne?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da, trebalo bi da izveštavaju o tome kako su postupali i koliko su bili uspešni, i tako dalje.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: I konačno, potrebna su naređenja Ministarstva unutrašnjih poslova policiji na terenu da se podnesu izveštaji o napretku istraga i identifikaciji počinitelaca, zar ne?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da, to je... već sam... vi uglavnom govorite o policiji, ali u ovom trenutku mislim da civilna zajednica nije funkcionisala dobro, tako da su vojni nadležni organi bili ti koji su trebali u praksi da preuzmu kontrolu područja.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Ali vama je poznato da su se policijske stanice tek nedavno otvorile u regionu, zar ne?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da. Zato i govorim o vojsci. Vojska je u to vreme kontrolisala zemlju.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Kakva ste u to vreme istraživanja sproveli u području kako biste, zapravo, videli šta je policija radila? Da li ste razgovarali sa policijom kako biste saznali kakve su oni instrukcije dobili?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Ne mogu da se setim da smo konkretno razgovarali sa nekim pripadnikom policije, ali definitivno smo se kretali širom područja od ranog jutra do kasno uveče i videli smo dosta nefunkcionisanja kontrole puteva.

ADVOKAT CAYLEY: Molim da se predoči dokazni predmet Odbrane broj D49.

SUDIJA ORIE: Gospodin Cayley, u međuvremenu, ja bih zatražio jedno razjašnjenje. Tu se govori ko je kontrolisao zemlju, odnosno ko je njom vladao, da ne bi bio malo dvosmislen termin. Ja sam razumeo svedoka, ali ispravite me ako sam pogrešno shvatio, da se govori o snagama koje su vršile faktički kontrolu u području.

SVEDOK MUNKELIEN: Tako je, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Hvala vam. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Gospodine Munkelien, vi ste osoba iz vojske. Da biste imali efektivne kontrolne punktove, morate da imate dobro uvežbano osoblje, zar ne?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: I potrebno vam je dobro uvežbano osoblje sa odgovarajućom opremom, zar ne?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: I potrebni su dobri obaveštaji podaci o tome šta se zapravo dešava u regionu, zar ne, kako bi ti kontrolni punktovi radili efikasno?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: I potrebna vam je komunikacija.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: A potrebno vam ... što imate više punktova u području to je efikasnije vršenje kontrole, zar ne?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da, ukoliko se sve obavlja na primeren način, da, to bi bilo od pomoći.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: A kontrolni punktovi moraju biti propisno nadgledani, zar ne, od strane više instance?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: I zapravo se tako kontroliše teren u policijskom i vojnom smislu te reči?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Sada bih na brzinu želeo da vam predočim ovaj dokument...

TUŽILAC RUSSO: Časni Sude, izvinjavam se što prekidam. Gledajući u transkript, na strani 38, otprilike u 14. redu kada je časni Sud postavio pitanje, ušlo je u zapisnik da je reč o snagama koje su imale faktičku kontrolu u tom području. Verujem da ste rekli ko je imao stvarnu kontrolu.

SUDIJA ORIE: Ne, faktičku...

TUŽILAC RUSSO: Oh ...

SUDIJA ORIE: ... mislim da sam rekao tako.

SVEDOK MUNKELIEN: Faktičku.

SUDIJA ORIE: Ako ste to tako razumeli.

SVEDOK MUNKELIEN: Da, faktički je reč koju razumem.

SUDIJA ORIE: To znači ...

SVEDOK MUNKELIEN: *De facto*.

SUDIJA ORIE: Da, *de facto* kontrola je ono o čemu sam govorio. I morao bih da pitam nekoga kome je engleski materinji jezik u čemu se razlikuje od reči stvarna (*actual*) kontrola.

TUŽILAC RUSSO: Časni Sude...

SUDIJA ORIE: Ja ću da pitam moje ljude, ali ako postoji bilo ko kome je engleski maternji jezik molim da mi objasni u čemu je tačno bila razlika, onda ću pažljivije da biram reči.

ADVOKAT KEHOE: Ja mislim da ne mogu da govorim u ime *Webster* rečnika, ali je u osnovi to jedno te isto.

SUDIJA ORIE: Molim vas, nastavite.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Gospodine Munkelien, pred sobom imate jedno naređenje zamenika ministra unutrašnjih poslova Republike Hrvatske i znam da to niste ranije videli.

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: On se zove Joško Morić i ovo je naređenje koje on šalje 18. avgusta nizu policijskih uprava među kojima su u Zadarsko-kninska policijska uprava, nadležna za ono područje na kom ste vi delovali. Da li vidite to?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da, vidim to.

ADVOKAT CAYLEY: Dakle, ako samo možemo da okrenemo stranicu, molim vas. Hvala.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Da li ovde vidite da se nalaže sledeće, i ja ću pročitati za vas, to je prvi paragraf: "Iz pismenih i usmenih izveštaja policijskih stanica i policijske uprave pokazuje se da postoje svakodnevni slučajeva paljenja kuća i nelegalno oduzimanje pokretne imovine u područjima oslobođenim u *Operaciji Oluja*. Većinu ovih dela su počinile osobe koje su nosile uniforme Hrvatske vojske. Činjenice pokazuju da su ovi pojedinci formalno i stvarno pripadnici Hrvatske vojske, ali među njima postoje pojedinci koji nisu pripadnici Hrvatske vojske, ali su zloupotrebili uniforme Hrvatske vojske." Nemam nameru da pročitam ceo dokument naglas, ali ono što vidite pred sobom su instrukcije pomoćnika ministra unutrašnjih poslova svim policijskim stanicama koje su navedene na prednjoj strani, uključujući i instrukcije Upravi zadarsko-kninske policije.

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Vidite da se prvo naređenje odnosi na to da načelnici policijskih uprava treba da dogovore sastanak sa komandantima vojne policije?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: A drugo naređenje se odnosi na to da se smesta sprovedu istrage u vezi sa onim licima koja su podmetala požare, ali da se stvarno ništa ne istraži... u stvari, pročitacu ovo, tako će biti najtačnije: "Na sastanku moraju da budu obavешteni o odluci da se slučajevi paljenja kuća i nelegalno oduzimanje pokretne imovine ljudima koji su se do sada već dogodili neće operativno istraživati, ali da se moraju od danas zaustaviti." A zatim u 3. paragrafu videćete da se zahteva uspostavljanje mešovityh punktova i mešovityh patrola civilne i vojne policije, kao i u 4. paragrafu da se zahtevaju uviđaji na licu mesta svih slučajeva paljenja kuća i pljački i nezakonitog oduzimanja pokretne imovine. Dakle, očigledno, uzimajući u obzir svoja zapažanja na terenu, da li je to efikasno ili nije, ali ako je sadržaj ovog dokumenta tačan, to pokazuje da su pojedinci u Ministarstvu unutrašnjih poslova stvarno pokušavali da preduzmu nešto kako bi se situacija na terenu u to vreme poboljšala, zar ne?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da, ja se potpuno slažem. Namere u ovom dokumentu su vrlo dobre, ali postoji raskorak između namera i stvarnog rada na terenu.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Dakle, da li vam je bilo poznato koliko je hrvatska policija u tom trenutku u području Knina, zapravo, bila operativna?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Ne, to mi nije bilo poznato.

TUŽILAC CAYLEY: Molim da se predoči dokazni predmet Odbrane broj D40. I molim da se pokaže druga stranica ovog dokumenta.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Gospodine Munkelien, znam da ni ovaj dokument niste do sada videli. Ali videćete da je prva policijska stanica u području otvorena 5.

avgusta 1995. godine u Drnišu. Neću da čitam čitav dokument, ali vidite da je poslednja otvorena u Donjem Srbu 9. avgusta 1995. godine. Dakle, u vreme kada ste vi stigli u ovo područje, policijske stanice su bile otvorene tek nedelju dana, zar ne?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da, Tako je.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: I složili biste se da je logično da je posle oslobodjenja neke teritorije potrebno da prođe neko vreme pre nego što policijska stanica postane efikasna? Potrebno je više od nedelju dana, zar ne?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Potrebno je više od nedelju dana, ali potrebna je saradnja sa vojnom policijom. I zbog toga, onaj ko tu zapravo komanduje, onaj ko *de facto* kontroliše teritoriju, trebalo je da dovede svoje snage kako bi preuzele kontrolu.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Po vašem mišljenju, na osnovu onoga što ste videli na terenu, koliko dobro je bila opremljena hrvatska policija u to vreme? Koliko je dobra bila oprema hrvatske policije, kako su dobro bili opremljeni u to vreme?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Mislim da su imali lično naoružanje i uniforme i neke automobile. Imali su tačno ono što policajac uobičajeno treba da ima.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Ali kada se radi o vozilima, na početku nisu imali dovoljno vozila na raspolaganju u Kninu, zar ne?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Ne znam ništa o tome, jer smo vidali vozila, ali ne znam koliki broj vozila su imali.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Dakle, rekli ste u svojoj drugoj izjavi i skrećem vam pažnju na 30. paragraf, da kad god ste videli kako kuća gori, niste videli nikakva vatrogasna vozila ili bilo kakve pokušaje da se ugasi požar. Vidite li to?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Vidim i slažem sa s tim.

ADVOKAT KEHOE: Molim da se predoči dokazni predmet Odbrane broj D57.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Gospodine Munkelien, ovo je dokument koji je gospodin predsedavajući nešto ranije pomenuo. To je policijski dnevnik Uprave policije kninskog kotara.

TUŽILAC CAYLEY: Časni Sude, to je dokument koji ste vi pomenuli ...

SUDIJA ORIE: Da. Ako je to onaj dokument koji ima više od 100 stranica...

ADVOKAT CAYLEY: Da.

SUDIJA ORIE: ...onda je to taj dokument.

ADVOKAT CAYLEY: Zapravo neću ići na stranice koje do sada nismo videli.

SUDIJA ORIE: Da, možda ... To je ono na šta sam ja aludirao, u stvari, moguće je da ćemo se ovim služiti ...

ADVOKAT CAYLEY: Da.

SUDIJA ORIE: ...ovim dnevnikom i koristiti neke druge stranice, pa ćemo na kraju da ustanovimo koliki je broj stranica relevantan. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT CAYLEY: Molio bih da se predoči 18. stranica ovog dnevnika iz engleske verzije.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Ovo je vrlo sitno ... da li možete da čitate, gospodine Munkelien? Izvinjavam se, ovo je vrlo, vrlo sitno napisano.

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Mogu da pročitam šta piše u koloni... mogu da pročitam sve kolone. Da.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: U redu. Odlično. Da li vidite unos za 14. avgust 1995. godine, to je dan kada ste vi stigli u Knin i ovde vidimo izveštaj o požaru u skladištu UNCRO-a. Da li vidite to?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Vidim.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: I da li vidite u sledećoj koloni da je upućena vatrogasna ekipa, da je požar lokalizovan a na licu mesta, a takođe, bili su prisutni pripadnici civilne i vojne policije, a vojska je pomogla u gašenju požara?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da, vidim da to tu piše.

ADVOKAT CAYLEY: Časni Sude, ako želite, možemo sada da napravimo pauzu, jer imam čitav niz dokumenata koje želim da pokažem svedoku.

SUDIJA ORIE: U redu. Sada ćemo da napravimo pauzu i nastavićemo sa radom u 10.55 časova.

(pauza)

SUDIJA ORIE: Gospodine Cayley, molim vas, nastavite.

ADVOKAT CAYLEY: Hvala, gospodine predsedavajući.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Gospodine Munkelien, vratićemo se na dnevnik koji imate pred sobom.

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: U redu.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Mogli ste da vidite da je 14. avgusta požar ugašen u skladištu UNCRO-a, i vidite da je poslata ekipa vatrogasaca i zapravo je vojna policija o tome izvestila da izgleda da je vatra ugašena i da nije bilo nekakve značajnije materijalne štete. Pokazaću vam čitav niz ovakvih stvari, ali neću da idem kroz sve to. Molim vas, pogledajte 21. stranicu. Hvala vam. Dakle, u ovom slučaju složili biste se da je vojna policija odradila svoj posao, zar ne?

SUDIJA ORIE: Gospodine Cayley, mogu li da pitam jednu stvar? Dozvolite da prvo proverim sa svedokom. Kada ste rekli da nikad niste videli nikoga da je gasio požar, neku vatrogasnu brigadu, da li ste govorili o zapaljenim kućama ili o zapaljenim objektima Ujedinjenih nacija?

SVEDOK MUNKELIEN: Mislio sam na kuće koje su bile zapaljene u raznim zaseocima i u samom Kninu.

SUDIJA ORIE: U redu. Molim vas, nastavite, gospodine Cayley.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Sledeći unos koji ćemo da pogledamo nalazi se pri dnu stranice, i reč je o požaru u selu Kaldurma o čemu je izvestio Damir Vrkić 15. avgusta 1995. godine. I vidite, gospodine Munkelien, korake koji su preduzeti - ako pogledate 7. kolonu i vidite da je na licu mesta sprovedena istraga. Da li vidite to?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Vidim.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Sada ćemo da pogledamo 22. stranicu.

SUDIJA ORIE: Gospodine Cayley, cenim vaš napor da utvrdite šta se događalo, međutim, govorim sada u svoje ime, zaintrigiralo me je da je svedok u svojoj izjavi govorio o gašenju požara u kućama i govorio o vatrogascima. Vaš prvi primer je bio specifičan, i drugi primer je specifičan – ne tiče se direktno onoga što je svedok govorio, jer ne kaže ništa o nastojanju da se ugasi požar. Ovde se samo kaže da je bilo izveštaja da je bilo požara. Ali ne kaže se ništa o slanju nekoga za gašenje tog požara, to samo govori o tome ... pa zato, želim da znate da ako postavite pitanja svedoku, da Pretresno veće prati pažljivo šta se ovde govori.

ADVOKAT CAYLEY: Časni Sude, uvek imam teškoća sa dozvoljenim vremenom. Postoje mnogi od ovih izveštaja, mislim postoje konkretni izveštaji.

SUDIJA ORIE: Da, ali onda se odaberu neki od najsnažnijih gde je neko poslat za gašenje požara i po mogućnosti ne na objektima UNCRO-a, nego možda i gde bi mogli da se sačuvaju ljudski životi.

ADVOKAT CAYLEY: Da. Sledeći primer zapravo pokriva upravo ono što ste vi rekli. Nisam hteo da ga dovedem u zabludu samim odabirom i izborom u dužem vremenskom periodu, ali ja ću uraditi kao što sugerišete, časni Sude. Hvala.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: 15. avgust 1995. godine, da li vidite to, gospodine Munkelien?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da, vidim sasvim jasno, hvala.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Ovde se izveštava preko radio veze ... izvinjavam se, vratili smo se na 22. stranicu.

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: To je 22. stranica?

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Da, 22. stranica. U redu. Tu se izveštava putem radio veze da je izbio požar u jednoj kući koja se nalazi blizu baze UNCRO-a. Dakle, ovde govorimo o kući. I vidite ovde u sedmoj koloni da je u 20.40 časova poslata ekipa vatrogasaca na čelu sa vođom ekipe Nevenom Pavićem iz Zadarsko-kninske policijske uprave. Vatrogasci nisu mogli da stignu do kuće zbog nepristupačnog terena i u 10.00 časova patrola je izvestila da se požar sam od sebe ugasio. I ako možemo da pogledamo sledeći primer na dnu 31. stranice. Ovde imamo da je požar izbio u kući u Kninu, ovo je unos za 19. avgust 1995. godine u 16.15 časova gde stoji: "Interventni tim poslat u 16.20 časova, vatrogasac poslat u 16.30 časova. Operativni službenici u 16.35 časova javljaju da je preuzet slučaj. Požar je lokalizovan u 17.45 časova." Ako bismo mogli pređemo na 36. stranicu, to je 20. avgust 1995. godine. I tamo ćete videti izveštaj o požaru: 12.25 časova B. Meglič iz policijskih kola prijavio je preko radio veze da je kuća u blizini bolnice zapaljena. I videćete u sledećoj koloni, gospodine Munkelien, da su u 22.35 časova vatrogasci javili da je požar lokalizovan u 00.10 sati. Ja moram ...

ADVOKAT CAYLEY: Ja ću sada postaviti pitanje, časni Sude, ali ...

SUDIJA ORIE: Ali, gospodine Cayley, što se tiče vremena, čini mi se da ovde imam dva različita vremena. U trećoj koloni piše 22.25 časova, a u izveštaju o požaru piše 12.25 časova, i samo bih želeo da proverim koje ...

ADVOKAT CAYLEY: Možda možemo da proverimo u originalu, časni Sude. Možda je greška ili je možda pogrešio neko ko je prevodio originalni dnevnik.

SUDIJA ORIE: Ako pogledate prethodni unos, to je broj 130, verovatnije je da je to bilo u 22.25 časova.

ADVOKAT CAYLEY: Da.

SUDIJA ORIE: Jer je prethodni slučaj u 18.25 časova i to se potvrđuje u šestoj koloni. Pogledaću šta stoji u originalu. Nastavite, molim vas.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Dakle, gospodine Munkelien, znate o čemu govorim. Čini se iz ovog dokumenta da bismo mogli da zaključimo da je bilo pokušaja da gase požari na određenim mestima, zar ne?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da. Kao što ste rekli, na određenim mestima. Dva ta mesta nalazila su se u blizini i jedno je unutar Sektora Jug, tako da svakako ... ali

u odnosu na sve požare koji smo uočili, i ako se pogleda kroz naše izveštaje o situaciji, sada ste mi pokazali četiri incidenta, gde su pokušali gašenje, a ja imam 400, čak i više primera gde nisu pokušali. Prema tome, ja i dalje stojim iza onoga što stoji u mojoj izjavi od 8. i 10 januara 2008. godine.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Koliko je vatrogasnih vozila bilo u Kninu?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Koliko čega?

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Koliko je bilo vatrogasnih kola?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Ne znam, žao mi je.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Nije postojala baš dobra oprema za gašenje požara

...

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Ne, nije.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: ...na osnovu onoga što ste vi videli u to vreme?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Nije.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Dakle, hrvatske vlasti su, zapravo, da budemo fer kad je o tome reč, imala ozbiljnih finansijskih ograničenja u pogledu ulaganja u njihovu opremu, zar ne?

TUŽILAC RUSSO: Časni Sude, ulažem prigovor.

SUDIJA ORIE: Tražite da svedok izvede zaključak, gospodine Cayley. Istovremeno, gospodine Russo, ako ste loše opremljeni, čak i bez postavljanja pitanja, to će ograničiti vaše mogućnosti, zar nije istina? I ograničavanje mogućnosti, naravno, bio bi logičan zaključak koji može da izvede svako ko koristi svoj um.

ADVOKAT CAYLEY: Gospodine predsedavajući, da li mogu da dam jedan komentar. Gospodin Munkelien je potvrdio da vatrogasna služba nije bila dobro opremljena.

SVEDOK MUNKELIEN: Jesam.

ADVOKAT CAYLEY: Dakle, mislim da ... nije bilo nerazumno postaviti pitanje na osnovu onoga što je prethodno svedok rekao, odnosno, da je bilo problema, u stvari, da pokušaju da se ugase svi ti požari. Mislim da to nije bilo nerazumno pitanje.

SUDIJA ORIE: To nije nerazumno pitanje, ali je nepotrebno pitanje, mislim, ako ste ograničeni opremom. Bilo da istražite koliko su imali opreme i svedok kaže da ne zna i onda idete u detalje, ili možete da kažete da su imali ograničenu opremu, što Pretresno veće razume da to svakako ograničava njihove mogućnosti, tako da ...

ADVOKAT CAYLEY: Idem dalje, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Molim vas, nastavite.

ADVOKAT CAYLEY: Molim da nam se predoči dokazni predmet Odbrane broj D94.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Gospodine Munkelien, ovo je dokument koji vam je ranije pokazao moj kolega, gospodin Kehoe, i odnosi se na vaše hapšenje na kontrolnom punktu. Da li se sećate ovog dokumenta?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Mene zapravo zanima druga stranica. Dakle, samo potvrđujem ... ne želim da prolazim kroz sve detalje, ali pošteno je da se kaže da se u ovom izveštaju govori o tome šta je primećeno u vezi sa vojnim pitanjima, kolike su snage, kakva su vozila, kakvi su pokreti snaga, zar ne? To je ono što vidimo na ovoj stranici?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da, to je sasvim tačno.

ADVOKAT CAYLEY: Molim vas da sada ponovo pogledamo dokazni predmet Odbrane broj D28.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Dakle, posle pada Knina, posle završetka *Operacije Oluja*, glavna funkcija vojnih posmatrača Ujedinjenih nacija bila je da prate kršenja međunarodnog humanitarnog prava, dakle da izveštavaju o paljenju kuća, o ubistvima. Da li je to tačno?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da. Sudeći po ovom dokumentu pominju se neprijateljska dejstva, i tako dalje.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Molim vas, ako možemo da idemo na sledeću stranu koju smo već gledali ranije. Dakle, gledamo ponovo 5. paragraf, i vidimo da vam je bilo dozvoljeno da vršite nadzor u svim oblastima ... i pročitacu ga, tako da ne citiram pogrešno: "... prema mišljenju lokalnog vojnog komandanta UNCRO-a nakon konsultacija sa komandantima Hrvatske vojske" - bezbednosna situacija bila je takva da vam je omogućavala da obavljate tu vrstu nadzora. To je tačno, zar ne?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Dakle, ova odredba sporazuma tiče posmatranja i obaveštavanja o kršenju humanitarnog prava, zar ne?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Ponovite pitanje, molim vas?

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Ova posebna odredba, ova dozvola za posmatranje i slobodu kretanja direktno je povezana sa vašom ulogom u posmatranju i izveštavanju o kršenju humanitarnog prava, zar ne?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Ne, ja to tako ne tumačim. Mi smo pored posmatranja kretanja snaga takođe trebali da izveštavamo o humanitarnim aspektima.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Međutim, vi ste trebali da izveštavate o kretanjima snaga i o vojnim pitanjima samo do pada Knina. Vaša uloga nakon toga isključivo je bila ograničena na to da službeno izveštavate o kršenjima humanitarnog prava, to je bila vaša zvanična uloga u skladu sa sporazumom, zar ne?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Kao što vidite, mi smo o tome izveštavali i mislim da je to čak preuzeo štab Sektora Jug i poslao u Zagreb, ali je izveštavano i o vojnim stvarima. Izveštavali smo o humanitarnim stvarima, ali smo takođe izveštavali i o vojnim stvarima što stoji u izveštaju. Nisam siguran da li sam video neke od izveštaja iz Sektora Jug osim onog koji mi je pokazan, ali mislim da su i oni to činili.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Ali niste mi odgovorili na pitanje, ovim ugovorom predviđeno je da se samo izveštava o kršenju ljudskih prava, zar ne? Pročitali ste u preambuli pre samo trenutak.

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Ali, ja ne mogu da kažem da nas ovo ograničava samo na humanitarne stvari. Mi smo uvek imali zadatak da izveštavamo o pokretima vojnih trupa i tako dalje.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Pa, vi ne znate da li ste stvarno imali zakonsko pravo ili sporazum sa hrvatskom Vladom da nastavite sa posmatranjem. Ako ne znate, to je u redu.

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Ne znam, jer mi smo i dalje nastavili da obavljamo iste zadatke koje smo imali; pratili smo pokrete vojnih snaga uz humanitarnu ulogu.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Idemo na sledeću temu i završavamo. Gospodine Munkelien, reč je o devet vojnika Vojske Republike Srpske Krajine iz Mušića Stanova. Da li se sećate te epizode ...

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da, sećam se.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: ... hapšenja tih devet vojnika? Molim vas, pogledajte vašu drugu izjavu iz 2008. godine i pogledajte 33. paragraf ... Da li imate to pred sobom?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da, imam.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Vidite da ste bili 29. avgusta u selu Mušića Stanovi i kaže se: "Sreli smo lokalne stanovnike i devet vojnika koji su se krili u šumi. Napustili smo selo i sreli hrvatsku specijalnu policiju koja je bila na putu za selo. Vratili smo se u selo sa specijalnom vojnom policijom gde su se srpski vojnici predali nakon što smo dobili garanciju za njihovu bezbednost. Ovaj incident je zabeležen u dokumentu na stranicama koje nose brojeve od 0038-7849 do 0038-7850. I mogu da potvrdim verodostojnost ovog zapisa." Da li se sećate da se ovaj događaj odigrao zapravo u dva dana? Počeo je 28. avgusta i završio se 29. avgusta? Po vašem vlastitom sećanju.

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da. Sećam se da je to trajalo neko vreme. Nije se sve dogodilo prvog dana, tako da mora biti da je bilo 28. i 29. avgusta.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Ali po vašem najboljem sećanju, vi ste tamo bili 29. avgusta, zar ne?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da, bio sam tamo 29. avgusta.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: U redu.

ADVOKAT CAYLEY: Molim dokument koji nosi oznaku 1D00-0017.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Gospodine Munkelien, znate o kakvom je dokumentu reč? To je dokument koji smo dobili od Tužilaštva. Po našem mišljenju radi se o izveštaju UNCRO-a i odnosi se upravo na taj događaj. Videćete da je reč o 29. avgustu u 11.00 časova i selu Mušića Stanovi i ko je bio prisutan od pripadnika Ujedinjenih nacija: zamenik komandanta Alfonso, major Komper, major Tschernetsky, sva trojica su bili vojni posmatrači Ujedinjenih nacija iz Tima Podkonje i kaže se da je pukovnik Vrsaljko [Svemir] ispred hrvatskih vlasti kao komandant jedinice specijalne policije bio tamo. I onda imamo spisak tih ljudi ali vaše ime se ne navodi na tom spisku ljudi koji su bili prisutni. Dakle, pomalo je zbunjujuće da vaše ime, u stvari, nije navedeno u ovom dokumentu među onima koji su bili tamo. Da li je moguće da je bilo dan ranije, 28. avgusta?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Moguće je da sam u izveštaju rekao da je to osoba iznutra, kao što sam naglasio juče, što znači neko ko je rukovodio radio vezom.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Dakle, niste bili tamo ...

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Ali ...

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: ... ali mislite da ste zapravo primili ovaj izveštaj od tima vojnih posmatrača Ujedinjenih nacija koji je bio na terenu, i da ste ga primili radio vezom?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Tačno. Možda nisam bio prisutan, ali je postojala radio veza tog dana. Ili smo možda imali dve patrole tog dana.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Dakle, samo da razjasnimo vašu izjavu, kažete da je moguće da, u stvari, niste bili prisutni u selu Mušića Stanovi ...

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: ... 29. avgusta?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: U redu. Dakle, što se tiče ovih ljudi, svesni ste da ih je pet bilo nađeno prvog dana, 28. avgusta, i ako vas pamćenje ne vara i drugog dana, 29. kada su se vlasti vratile u selo, tu bilo devet vojnika, devet vojnika Vojske Republike Srpske Krajine. Da li se sećate toga?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da, sećam se. Jedan broj ih je bio prvog dana i onda ostatak drugog dana.

ADVOKAT CAYLEY: Časni Sude, da li možemo da dodelimo broj prethodnom dokumentu?

SUDIJA ORIE: Ovaj dokument se uvodi u spis. Gospodine sekretare, koji će to biti broj?

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet Odbrane broj D98.

SUDIJA ORIE: Dobro, dokazni predmet Odbrane broj D98. gospodine Russo, imate li prigovor?

TUŽILAC RUSSO: Nemamo, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane broj D98 primljen je u spis. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT CAYLEY: Molim da se sada predoči dokument sa spiska po Pravilu 65ter koji nosi broj 1307.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Dakle, ovaj sledeći dokument, gospodine Munkelien, je u stvari izveštaj generala Markača, koji izveštava o ovoj epizodi, a sačinio je izveštaj 28. avgusta i uputio ga je načelniku Glavnog štaba - Červenku. I, u stvari, nećemo ići kroz ceo izveštaj, jer je to veoma dugačak izveštaj, a mi smo zainteresovani samo za jedan određeni odeljak.

ADVOKAT CAYLEY: Molim vas da se uveliča to. I da se uveliča otprilike polovina stranice. U redu. "U naselju Lazića Stanovi ..." Možemo li malo da podignemo verziju na engleskom jeziku, molimo vas, gospodine sekretare. Hvala.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Sada ćete da vidite da ovde piše ... vidite gde se kaže: "U naselju Lazića Stanovi", znam da je nešto drugačije ime, ali to je zapravo isto mesto, videćete da su imena ljudi ista kao imena na spisku koji sam vam već pokazao, barem pet od njih devet su ista. Vidite da se otprilike na sredini stranice kaže: "Pripadnik Ujedinjenih nacija Alun Roberts, portparol bivšeg Sektora jug i još tri vojna posmatrača su pronađeni u jednoj od kuća u naselju, citira se u izjavi 'Oni su bili u društvu pet neprijateljskih vojnika: Nenada Todorovića, rođenog 1972. godine, pripadnika 92. motorizovane brigade iz Benkovca; Milana Todorovića, rođenog 1966. godine, pripadnika vojne policije od 1992. godine i pripadnika Prve brigade od 1993. godine; Milana Mirkovića, rođenog 1959. godine, pripadnika trening centra u Golubiću, a takođe se pominju Đuro Mirković i Steva Mirković." Onda sledeća rečenica: "Navedena lica nisu bila odmah zatvorena u odeljenju kninske policije zbog prisustva Aluna Robertsa, ali to će se obaviti sutra u prisustvu policijske jedinice iz Uprave policije Knin." Onda se govori o oružju koje je pronađeno u blizini. Da li ste znali da, u stvari, ovi ljudi nisu predati u pritvor civilne policije do 29. avgusta?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da, znam zbog toga ... mislim da smo ga prijavili štabu, a zatim je Alun Roberts dobio zadatak da ode tamo zajedno sa vojnim posmatračima Ujedinjenih nacija.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Dakle, 29. avgusta, vojni posmatrači Ujedinjenih nacija su se vratili sa Alunom Robertsom i civilnom policijom i preuzeli ove druge osobe, plus one četiri?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: To je bilo 28. avgusta, zar ne?

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Ne, vidite da se ovde kaže: "Navedena lica nisu bili odmah zatvorena u odeljenju kninske policije zbog prisustva Aluna Robertsa, ali to će se obaviti sutra u prisustvu policijske jedinice iz Uprave policije Knin." Dakle, pitanje za vas je: da li ste znali da su vojnici ostali u selu toga dana?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Nisu zapravo pritvoreni od strane civilne policije sve do sledećeg dana?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da, znam to. Ali ne mogu da vam kažem, ako su nađeni 28. i odvedeni u zatvor 29. avgusta ili ako su pronađeni nekoliko dana ranije, a zatim odvedeni 29. avgusta, onda su definitivno privedeni 29. avgusta.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: U redu. Dobro. I odvedeni su na kraju u školu u Kninu, gde je bio sabirni centar. Da li se sećate toga?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Ne sećam se toga. Znam da smo kasnije pokupili one iz sela i odveli ih u školu, u centar, a kasnije, uz pratnju, autobusima su otišli u Beograd.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: A sabirni centar, gde su ti ljudi na kraju odvedeni, koliko možete da se setite, da li ga je vodila civilna policija?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Žao mi je, ne sećam se.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: U redu. Dobro. Hvala vam.

ADVOKAT CAYLEY: Molim da se ovom dokumentu dodeli broj.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare?

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet Odbrane broj D99.

SUDIJA ORIE: Gospodine Russo, imate li prigovor?

TUŽILAC RUSSO: Ne, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane broj D99 primljen je u spis. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Želim ponovo vrlo kratko da porazgovaram sa vama, gospodine Munkelien, o kontrolnim punktovima. Dakle, oslanjajući se na svoje znanje, kao profesionalni oficir, koliko je osoba potrebno da se održava jedan kontrolni punkt, ako, recimo, radite u tri smene?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: U idealnom slučaju, trebalo bi da imaju osam puta ... izvinjavam se, normalna smena je osam sati. To znači u tri smene, 24 osobe.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Dakle, potrebno su najmanje 24 osobe?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da, to bi trebalo da bude idealan broj u mirnodopskim uslovima i ako se poštuju pravila vezana za radno vreme i tako dalje. U suprotnom, to može da se uradi po dve smene.

SUDIJA ORIE: Mogu li da pokušam da pratim te kalkulacije? 24 sata dnevno ...

SVEDOK MUNKELIEN: Da.

SUDIJA ORIE: ...tri smene znači da je jedna smena osam sati. Vi kažete po troje u smeni.

SVEDOK MUNKELIEN: Da.

SUDIJA ORIE: U redu. Znači potrebne su tri osobe za jednu smenu.

SVEDOK MUNKELIEN: Da. I onda ...

SUDIJA ORIE: Dakle, onda ...

SVEDOK MUNKELIEN: To znači devet, da.

SUDIJA ORIE: To znači devet.

SVEDOK MUNKELIEN: Da, da.

SUDIJA ORIE: Možemo li da se složimo da je 24 odgovarajući broj ...

SVEDOK MUNKELIEN: Povlačim, izvinjavam se.

SUDIJA ORIE: U redu. Molim vas, nastavite, gospodine Cayley.

ADVOKAT CAYLEY: Ja sam zapravo potpuno zbunjen ovom matematikom.

SUDIJA ORIE: Pa, ono što je svedok uradio je da je on, zapravo, pomnožio broj osoba koje su vam potrebne za kontrolni punkt sa brojem sati ...

ADVOKAT CAYLEY: Da.

SUDIJA ORIE: ... a ne sa brojem smena koje su vam potrebne u jednom danu.

ADVOKAT CAYLEY: Da.

SUDIJA ORIE: Mislim da je to sada ispravljeno.

ADVOKAT CAYLEY: Da.

SUDIJA ORIE: Sada je 24 ispravljeno na devet. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT CAYLEY: Hvala.

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Ponovo se vraćam na kontrolne punktove. Kakva vam je oprema potrebna da biste propisno opremili kontrolni punkt?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Mislite da li vam treba nešto više od samog osoblja koje je na kontrolnom punktu?

ADVOKAT CAYLEY – PITANJE: Govorim o opremi. Da li su vam potrebne radio komunikacije?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da, da. Mislio sam da smo to već rekli. Možda vam je potreban automobil da dođete do punkta. Potrebna vam je komunikacija, možda neki megafoni i neko oružje i tako dalje. I da se vratimo na brojke, mogli biste da imate po dva čoveka u smenama od po 12 časova, što znači četiri osobe. To smanjuje celu stvar.

ADVOKAT CAYLEY: Časni Sude, nemam više pitanja za ovog svedoka. Hvala vam.

SUDIJA ORIE: Hvala, gospodine Cayley. Odbrana gospodina Markača. Ko će ispitivati? Gospodin Kuzmanović ili gospodin Mikuličić?

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Časni Sude, ja ću ispitivati. Hvala.

SUDIJA ORIE: U redu. Gospodine Munkelien, sada će vas unakrsno ispitivati gospodin Kuzmanović. On je zastupnik gospodina Markača.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Hvala, časni Sude.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT KUZMANOVIĆ

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Dobro jutro, gospodine. Munkelien.

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Dobro jutro.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Želeo bih da vam postavim nekoliko sličnih pitanja, iako ne istih, na iste teme kao gospodin Cayley. Pre nego što ste svedočili juče, da li ste imali priliku da uopšte razgovarate sa gospodinom Anttilom u poslednjih šest do osam meseci?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Ne, ne.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Kada ste poslednji put razgovarali sa gospodinom Anttilom?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: 1995. godine dok smo boravili u Kninu.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Da li ste razgovarali s bilo kim od vojnih posmatrača Ujedinjenih nacija pre nego što ste došli da svedočite pred ovim Sudom?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Imao sam kratak telefonski razgovor sa Peterom Martijem. Zvao sam ga iz Norveške u Sudan, nakon što sam dao izjavu ovde 10. januara ove godine.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Gospodine Munkelien, vi ste nam dali generalni opis vojnih posmatrača Ujedinjenih nacija i vrstu vozila koje ste imali i uopšteno šta su bile vaše odgovornosti. Možete li da nam kažete kakav je bio vaš dnevni raspored, kako biste započinjali dan, šta ste radili u toku dana, šta biste radili kada ste se vratili uveče?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Kao što znate, mi smo živeli u istoj kući i imali smo garažu u kojoj smo imali dva parkirana automobila. Delili smo spavaću sobu i imali smo jednu zajedničku dnevnu sobu koja je takođe služila i kao kancelarija za tim.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: U redu, dozvolite mi da vas prekinem za trenutak. Možda ste pogrešno shvatili moje pitanje. Zanima me šta ste radili kada biste ujutro ustali ... odlazili biste u svoj štab. Šta biste radili? Kako ste dobijali svoje zadatke? Kako biste odlazili na teren? Ko je odlučivao o tim stvarima?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da, kao što sam rekao, tu smo i spavali i radili. Otišao bih iz spavaće sobe u dnevnu sobu i tu smo imali naše kratke jutarnje brifinge, i tu bismo dobili zadatke i onda bi se odlučilo – ti i ti idete u tom pravcu; ti i ti idete u onom pravcu. U početku smo bili najviše po četvorica u jednoj patroli, jer nismo imali dovoljno vozila, a kasnije smo išli po dvojica u svakoj patroli. A onda smo izveštavali putem radio veze ako bi se nešto posebno desilo radio vezistu koji je bio u dnevnoj sobi. I pored toga, izveštavali smo u popodnevnom časovima i sastavljali izveštaj o situaciji koji smo predavali u Sektor Jug. Ne mogu tačno da se setim u koliko sati ali tokom dana podnosili bismo naš izveštaj Sektoru Jug.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Ukoliko biste otišli da patrolirate, primera radi, ukoliko biste otišli u bilo koju patrolu, dakle, vi biste ušli u vozilo i otišli u ono područje koje je trebalo da pokrijete?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: I to bi potrajalo ceo dan?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Pa, moglo je da potraje ceo dan ali moglo je da se dogodi da se vratite, da podnesete izveštaj u vezi s onim što ste videli u tom području i onda odete u neko drugo područje. Na primer, odete u Strmicu, vratite se i onda se uputite u nekom drugom pravcu, na primer, na jug ili na zapad ili nešto slično.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Dobro. Teren kojim ste vi patrolirali bio je prilično brdovit, zar ne?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da, bio je.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: I vrlo šumovit?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: I pružao je dobar zaklon ljudima koji su se tu skrivali, zar ne?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: O, da, bilo je ... kao što sam rekao, mi nismo mogli sve da pokrijemo. I kao što sam rekao, mi smo koristili vozila za patroliranje, zaustavljali smo se u određenim oblastima i odlazili da razgovaramo sa ljudima koji su tamo bili prisutni i dobijali bismo informacije od njih. Dakle, ne samo što smo mi sami uočili, već i informacije iz prve ruke od preostalog stanovništva.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Bilo vam je poznato, zar ne, da su pripadnici hrvatske specijalne policije u avgustu sprovodili operaciju čišćenja u različitim delovima Sektora Jug; da li je to tačno?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da, znam da su radili nešto od toga u području. To je tačno.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: A opisali ste jedan od onih slučajeva predaje srpskih vojnika 29. avgusta, zar ne? To je bio rezultat operacije čišćenja, zar ne?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da, nisam siguran da li je bila u pitanju operacija čišćenja ili smo mi izvestili o ovome, pa su oni naknadno došli da pročešljaju teren.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Vi poznajete gospodina Tschernetskyog, zar ne?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Nisam ... da, poznajem ga.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: On je takođe bio vojni posmatrač Ujedinjenih nacija?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: On je bio zamenik vojnih posmatrača Ujedinjenih nacija za Knin a kasnije je postao vođa Tima Knin.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: A gospodin Tschernetsky je bio iz Rusije. Da li je to tačno?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da, bio je iz Rusije.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: U redu.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kuzmanoviću i gospodine Munkelien, počinjete da govorite takvom brzinom da to stvara poteškoće prevodiocima i zapisničaru. Molim vas da usporite.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Hvala, časni Sude. Izvinjavam se.

SVEDOK MUNKELIEN: Časni Sude, ime navedeno na stranici broj 62 ... u 32, 43 treba da piše Tschernetsky. Mislim da je ...

SUDIJA ORIE: Imena se obično ispravljaju ...

SVEDOK MUNKELIEN: U redu.

SUDIJA ORIE: ... kada završimo sa radom.

SVEDOK MUNKELIEN: Izvinjavam se.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Ja ću ipak navesti slovo po slovo kako se prezime piše: T-s-c-h-e-r-n-e-t-s-k-y.

SUDIJA ORIE: Da. Kada se navodi broj stranice, primetio sam da je stranica na ekranu koju ne možemo da menjamo različita od stranice koju imamo u elektronskoj sudnici u okviru programa *LiveNote*, tako da se onda navode različite reference za određene stranice. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Hvala, časni Sude.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Gospodine Munkelien, da li vam je poznato da je hapšenju ovih vojnika Vojske Republike Srpske Krajine nešto ranije te iste vojnike posetio gospodin Tschernetsky?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da, čuo sam priču o tome da su otkrili te vojnike Vojske Republike Srpske Krajine gore u selu.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Gospodin Tschernetsky je odlučio da ne prijavi ove vojnike, umesto toga, dao im je karte, kako bi pokušali da odu do Bosne. Da li vam je poznato?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Ne, to mi nije poznato. Jer sve što bismo saznali mi bismo izvestili. Ne mogu da kažem kog dana je on to preneo štabu, ali sam siguran da je on to uradio.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Hoćete da kažete da ste sigurni da je on dao kartu tim vojnicima da pokušaju da se prebace u Bosnu?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Ne, nisam to rekao. Rekao sam da sam siguran da je on obavestio višu komandu šta je otkrio u tom selu prilikom patroliranja.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: U redu. Da li je spadalo u vaš mandat da dajete vojnicima Vojske Republike Srpske Krajine karte da pokušaju da napuste to područje?

SUDIJA ORIE: Gospodine Kuzmanoviću, mislim da je svedok rekao da mu taj slučaj nije poznat. Kakva je onda svrha da ga pitate da li je to bilo u okviru njihovog mandata.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: To je samo opšte pitanje, časni Sude, a ne specifična za ove vojnike, već za bilo koje vojnike Vojske Republike Srpske Krajine koji su eventualno mogli da se pronađu.

SUDIJA ORIE: Da. Pa, u vezi sa tim možete da postavite 100 pitanja. Ona se oslanjaju, manje ili više, na glasine. Eto, koliko je to relevantno.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Da, naravno, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Ako ne postoji prilika da se obezbede karate, onda celo pitanje postaje prilično nevažno, jer biste mogli da pitate da li su mogli da distribuiraju razne vrste stvari u okviru mandata. Naravno, da se ne bi očekivalo da je to u okviru mandata, osim ako ne postoji bilo kakav razlog da pretpostavimo da se to dogodilo ili da je iz jednog ili drugog razloga razumna pretpostavka da drugi ljudi smatraju da je to u okviru mandata.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: U redu, časni Sude. Idem dalje.

SUDIJA ORIE: Pretpostavljam, gospodine Munkelien, ako sam ... ako ne biste odgovorili na to pitanje, ja ne bih smatrao da je to u okviru vašeg mandata.

SVEDOK MUNKELIEN: Ne, potpuno se slažem sa vama, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Dakle, ne bi bilo uobičajeno da neko ko naiđe na vojnika Vojske Republike Srpske Krajine mu da kartu za Bosnu?

SUDIJA ORIE: Molim vas, pređite na nešto drugo, gospodine Kuzmanoviću.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: U redu, časni Sude.

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da li bih mogao da odgovorim na ovo? Želeo bih da kažem da mi nismo neutralni ali smo bili u potpunosti nepristrasni. Nismo pomagali ni jednoj od strana na način na koji vi to ističete u svom pitanju.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Hvala vam. Da li vam je poznato da su neki pripadnici hrvatske specijalne policije ... povlačim ovo pitanje. Da li vam je poznato da su bivši vojnici Vojske Republike Srpske Krajine uhapšeni 29. avgusta i dovedeni u Knin? Da li vam je poznato da su neki od tih ljudi koji su bili dovedeni krivično gonjeni?
SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Ne, nije mi poznato.

ADVOKAT KEHOE: Molio bih sudskog poslužitelja ili sekretara da nam predoči dokument koji nosi oznaku 3D00-0080.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Gospodine Munkelien, tvrdim vam da je protiv jedne osobe sa spiska vojnika, koji je prethodno identifikovan kao Milan Mirković, podignuta krivična prijava, što se vidi u ovom dokumentu. Da li vidite to sa leve strane?
SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da, vidim. Prijava je od 6. juna 1995. godine.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Časni Sude, da li možemo da dobijemo broj za ovaj dokument?

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare?

sekretar: To će biti dokazni predmet Odbrane broj D100, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Da. Gospodine Kuzmanoviću, samo da bismo videli da li smo na isti način shvatili pojedine termine, rekli ste: "... da je podignuta krivična prijava." Treba li da pretpostavim na osnovu ovog dokumenta ... ovde se ne vidi da je on optužen, već da je napisana krivična prijava i da je policija krivičnu prijavu uputila kancelariji vojnog Tužilaštva.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Tako je, časni Sude. Biću precizniji.

SUDIJA ORIE: Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Hvala. Želeo bih da ovaj dokazni predmet ponudim u spis, časni Sude.

TUŽILAC RUSSO: Nemamo prigovor, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Onda se dokazni predmet Odbrane broj D100 prima u spis. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Dakle, sada bih želeo da se vratimo na dokazni predmet Odbrane broj D49.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: I zamolio bih sekretara da nam ga predoči i da nam predoči drugu stranicu.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Dakle, moj kolega, gospodin Cayley, postavio vam je neka pitanja o ovom dokumentu, radi se o naređenju gospodina Morića iz Ministarstva unutrašnjih poslova koje je upućeno lokalnim stanicama policije i upravama policije da se preduzmu određeni koraci kako bi se sprečile dalje kriminalne aktivnosti, da li se sećate toga?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Sećam se.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: A vi ste rekli da prevencija predstavljala prvi korak u nastojanju da se spreče kriminalne aktivnosti kao što su ove koje su se događale u to vreme. Da li je to tačno?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Tačno je.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: A da li biste se složili sa mnom da je barem namera u ovom konkretnom dokumentu bila upravo takva, da se spreči nastavak nereda koji su se događali?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Slažem se da je ovo na papiru izgledalo veoma dobro, ali kada je reč o terenu, teško je zamisliti tu situaciju.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Želeo bih da porazgovaramo o ograničenju slobode kretanja. Rekli za vreme svedočenja da ste vi, i pretpostavljam i ostali vojni posmatrači Ujedinjenih nacija, prilikom patroliranja bili u stanju da zaobiđete kontrolne punktove. Da li je to tačno?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Pa, ukoliko bismo bili zaustavljeni, mi nismo zalazili u dubinu teritorije zbog toga što je postojala opasnost od mina. Ali u onoj konkretnoj prilici koju smo ovde pominjali, došlo je do saglasnosti u višoj komandi da mi zaobiđemo kontrolni punkt i prođemo iza planina do Strmice.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Slažete li se sa mnom da ako ste vi mogli da zaobiđete kontrolne punktove, da su to mogli da rade i ljudi koji su palili i pljačkali?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Obično ne, jer oni su imali obična vozila, a mi smo imali vozila sa pogonom na sva četiri točka, terenska vozila.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Ali bilo bi moguće, zar ne?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Sve je moguće ako imate takvu nameru i želju da nešto uradite.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Dakle, pljačkanja koja su se događala a koja ste vidali, gospodine Munkelien, imao sam na umu da ste ranije izjavili da nemate fotografije koje ste lično snimili, a koje bi prikazivale ovakve aktivnosti koje su se dešavale, da li je to tačno?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Tačno je.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: A niste fotografisali ni spaljivanja koje su se dešavala. Da li je to tačno?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Ne, nisam.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Ali međutim, snimljene su fotografije ljudi koji su streljani ili bili ubijeni; zar to nije tačno?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da, poput onih fotografija koje su prikazane danas ili juče kada smo razgovarali o slučaju Babić. To je snimio štab.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Da li je postojao neki određeni razlog zašto vojni posmatrači Ujedinjenih nacija nisu imali bar kameru *Polaroid* ili nešto za fotografisanje onoga što su videli?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Ja sam sada razmišljao o tome da smo možda trebali da imamo... digitalnih fotoaparata nije bilo u to vreme, ali *Polaroid* smo svakako imali. Nismo ga koristiti za dokumentovanje onoga što smo videli ... osim ovog jednog slučaja.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Kada je reč o konkretnim delima pljačke koju ste pominjali ili uopšteno govoreći o pljački, na koji način ste utvrđivali, ili kako ste utvrđivali da li je neka kuća bila opljačkana? Da li ste ulazili u kuću? Da li biste sproveli internu istragu u kući ili uviđaj? Možete li da nam objasnite kako ste utvrdili da li je nešto opljačkano?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Obično ste mogli da vidite spolja da se nešto dogodilo, ali onda biste ušli malo unutra i videli – u redu, neko je ovde bio i izneo je neke stvari ... ako je curela voda, videli ste da je slavina otvorena, videli biste da je pod uništen ili biste videli da su vrata, prozorski okviri, kao što sam i opisao, odneti. Tako da je mogao ponekad da se vidi iznutra, ili u nekim slučajevima je moglo da se vidi i spolja.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Dakle, kada ste gledali spolja, šta biste videli?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Obično bi stvari bile iznesene napolje i možda ostavljene izvan kuće. To su one stvari koje nisu mogli da nose sa sobom ili im nisu bile zanimljive, ali su ih izneli iz kuće.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Vi ste rekli u nekoliko navrata da ste videli ljude koji to stvarno rade. Da li je to tačno?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Da li bi bilo fer da konstatujem da u većina slučajeva kada biste utvrdili da je nešto opljačkano, da biste to zaključili samo na osnovu posmatranja, što znači da niste videli nikoga kako pljačka?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Ne, video sam ljude kako pljačkaju. Ali kao što sam rekao, ja ne mogu da predočim nikakvu dokumentaciju ... osim izveštaja koje smo sastavljali, nemam fotografije i pamćenje može da bude nepouzđano ali bar postoje oni izveštaji koje smo sastavljali i oni su dokaz da se to desilo.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Dakle, gde su ti ...

SUDIJA ORIE: Gospodine Munkelien, očigledno ste pogrešno razumeli pitanje, odnosno da niste videli ljude u činu pljačke, da niste videli ljude na delu. Pitanje je bilo da li je fer da se kaže da u velikoj većini slučajeva pljačkanja, vi niste videli nekoga u činu pljačke, u trenutku kada je pljačkao. Tako da mislim da ono što gospodin Kuzmanović želi da zna jeste otprilike procenat slučajeva u kojima ste vi videli ljude u trenutku pljačkanja ili da li u velikoj većini slučajeva niste vidite ljude u trenutku pljačkanja.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: To je tačno, časni Sude. Hvala vam.

SVEDOK MUNKELIEN: U redu. U 10 posto slučajeva pljačkanja koja smo prijavili ili možda i u manjem procentu, videli smo neposredno pljačkaše na delu.

SUDIJA ORIE: Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Isto pitanje kada je reč o spaljivanju kuća. Prema vašem iskustvu, koliki je procenat kuća zapaljen, tako što je neko podmetnuo požar, nasuprot onima koje su bile zahvaćene požarom?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Imam jedan primer koji je naveden u mojoj izjavi - kada sam lično video da se podmeće požar. A u ostalim slučajevima sam jednostavno video kuće kako gore.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: U redu. One su baš gorele ...

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Gorele su, nisam video ko je to uradio ali video sam da su neke osobe ušle u kuću i onda kad su izašle, kuća je počela da gori.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Samo da razjasnimo, to je taj jedan primer kada ste videli da neko zapravo podmeće požar?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: A u ostalim slučajevima videli ste kako kuće gore ali nikoga niste videli u okolini kuća?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Dakle kad je ... da li ste pokušali da se ... povlačim pitanje. Pre nego što ste došli u Sektor Jug, da li vam je bilo poznato kolika je šteta naneta na kućama i zgradama u području pre *Operacije Oluja*?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Dakle, da li je fer da se kaže, bar koliko ste vi znali, da vi niste mogli da razlikujete šta je spaljeno ili uništeno pre *Operacije Oluja* u odnosu na sve ono do čega je došlo posle *Operacije Oluja*?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Ne. Ja lično nisam mogao to da razlikujem, ali kao što vidite u izveštaju Karija Anttile, on je rekao da je bar u jednom slučaju postojala ruševina pre *Operacije Oluja*.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: U redu. Ali vi lično niste to mogli da razlikujete?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Ne.

SUDIJA ORIE: Mogu li da pokušam da dalje istražim ovo, gospodine Kuzmanoviću?

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Svakako, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Dakle, kažete da niste mogli da napravite razliku. E sad, mogu da zamislim da kada poredimo situaciju pre *Operacije Oluja*, recimo, od 25. jula u odnosu na 10. avgust da će biti teško da se napravi bilo kakva razlika?

SVEDOK MUNKELIEN: Tako je.

SUDIJA ORIE: S druge strane, ako su kuće bile zapaljene tri, četiri ili čak pet godina ranije, da li i dalje tvrdite da ne biste mogli da vidite razliku ako vidite kuću koja je bila zapaljena pre mnogo ... pre par godina ...

SVEDOK MUNKELIEN: Ne, časni Sude.

SUDIJA ORIE: ... ili mnogo ranije?

SVEDOK MUNKELIEN: Ne, časni Sude. To može da se vidi, jer bi ponovo izraslo drveće oko kuće i drugo rastinje i to je moglo da se razlikuje. Mogla je da se vidi razlika između onoga što je bilo spaljeno ranije i onoga što je spaljeno nedavno.

SUDIJA ORIE: Dakle, ranije ste rekli da ne može da se napravi razlika između kuća spaljenih pre ili tokom *Operacije Oluja*, a sada nam kažete da ste pod određenim okolnostima mogli da ustanovite da li je kuća bila spaljena dosta vremena pre nego što ste je videli.

SVEDOK MUNKELIEN: Da, to je tačno. To sam mogao da primetim.

SUDIJA ORIE: U redu. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Hvala, časni Sude.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Gospodine Munkelien, da li možete da nam kažete, ako znate, razliku između objekata koji su oštećeni od aktivnih borbenih dejstava u toku *Operacije Oluja* i ... povlačim pitanje. To je zbunjujuće pitanje. Recite nam, molim vas, da li ste u svojim patrolama mogli da ustanovite koje su zgrade bile spaljene ili uništene tokom borbenih dejstava u okviru *Operacije Oluja*?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Normalno, ako govorimo o objektu koji je uništen granatiranjem, obično možete da vidite udar iz minobacačke vatre ili rakete. Ali,

normalno, ukoliko je na zgradu otvarana vatra, možete da vidite slomljene pločice i mogli biste da vidite tragove u drvetu, na zidovima se vide tragovi iz automatskog oružja, ili tako nešto. Tako da su mogle da se vide razlike u izvesnoj meri. I mogli ste da kažete – da, da, to je uništeno tokom *Operacije Oluja*, jer ljudi su tamo bili i pre i oni su znali koja kuća nije uništena pre toga. A ovaj tim nije bio nov u Kninu, znate.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Naravno. Mislim da je moje pitanje bilo ... da su postojale tri kategorije razaranja, zar ne? Bilo je objekata koji su uništeni pre *Operacije Oluja* ...

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: ... ili spaljeni, ono što je uništeno za vreme *Operacije Oluja*, tokom borbenih dejstava. Da li je to tačno?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: I ono što je oštećeno ili spaljeno posle *Operacije Oluja* i to nema nikakve veze sa borbenim dejstvima?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Nema. Tako je.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: I da li je tačno da se kaže da vaši izveštaji o paljevini i uništavanju imovine ne prave razliku između ove tri kategorije?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Ne. Izveštaj koji smo podneli 17. avgusta odnosio se na područje čitavog Sektora Jug i taj izveštaj se odnosio na neposredne posledice *Operacije Oluja*. Međutim, počev od tog trenutka, 20., 21. avgusta i nadalje, kuće su: pljačkane, oštećivane, spaljivane i to se sve dogodilo posle *Operacije Oluja*.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Da li ste imali priliku da odete u bilo koje zaseoke koji su bili udaljeni od glavnih puteva, kako biste utvrdili da li su kuće spaljivane ili opljačkane?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Mislim da smo pokrivali većinu zaseoka u celom području, konkretno smo tražili ljude i onda smo takođe posmatrali objekte i podnosili izveštaje u vezi s tim.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Da li se slažete sa mnom da s obzirom na to da su neki od ovih zaseoka i sela bili veoma udaljeni, da bi za nekoga ko želi bilo relativno lako da ode tamo i da pljačka?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Hoćete da kažete - a da mi to ne primetimo?

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Tako je.

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Pa, mislim, kao što sam rekao, da smo pokrili veći deo područja. Ja sam se puno kretao po tom području i video sam veliki broj prelaza i puteva koji nisu bili odgovarajući za motorna vozila. Dakle, verujem da smo pokrili većinu udaljenih zaseoka u području, kao i duž samih puteva.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Mislim da se nadovežem na ovo pitanje, gospodine Munkelien, mnoga od ovih sela i zaseoka, složit ćete se sa mnom, bila su prilično udaljena, i do njih je bilo teško doći, zar ne?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: A ne bi bilo lako otkriti ili sprečiti nekoga ko je čvrsto odlučio da zađe u ta sela i zaseoke radi pljačke, zar ne?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Ne bi bilo, ali sada govorimo o pljački teških stvari, tako da mislim da nećete izneti puno stvari iz kuće do koje se stiže nekom stazom, obično biste koristili kola da dođete do kuće, a zatim da je opljačkate, uzmete sve što vam je potrebno, ostalo bi ostavili za sobom, i onda se odvezli automobilom. Niste zalazili u neka udaljena područja ako niste bili u mogućnosti da se odvezete tamo.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Ali takve stvari se jesu događale u tim udaljenim krajevima, da li je to tačno?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Jesu, ali ...

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: I nisu bile zabeležene?

TUŽILAC RUSSO: Prigovor, časni Sude. Hteo bih da se razjasni kada kaže "to se događalo", da li se misli na pljačku uz pomoć vozila ili na pljačku bez vozila.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Svejedno, pljačkanje s vozilom ili bez.

TUŽILAC RUSSO: U redu, časni Sude. Samo sam želeo da se to razjasni.

SUDIJA ORIE: Pljačkanje se odvijalo u udaljenim zaseocima. U redu. Tu smo, dakle. Pljačka se događala i to je ostalo neotkriveno, to ste rekli, gospodine Kuzmanoviću.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Tako je.

SUDIJA ORIE: Da li je tako?

SVEDOK MUNKELIEN: Mislim da je u to vreme pljačka mogla da prođe neopaženo. Ali verujem u vreme kad smo mi bili prisutni, da smo pokrivali većinu zaseoka.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Kada kažem da je prošlo "neopaženo", mislim da je to takođe moglo da promakne pažnji civilne policije. Da li je to tačno?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da, ukoliko nismo mi izvestili o tome ili neko drugi, da, moglo je da ostane neotkriveno.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kuzmanoviću, ranije je bila razlika između uočavanja samog čina pljačkanja i posmatranja opljačkanih kuća, to jest, kada se nije video neko ko je vršio to pljačkanje. Ako govorimo o otkrivanju počilaca, bilo bi dobro da se služimo istim pojmovima.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Uradiću tako, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Gospodine Munkelien, tačno je da se kaže, bar kada je reč o pljačkanju, pljačkaši su uspevali u izvesnoj meri da izmaknu pažnji civilne policije, zar ne?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Kao što sam već rekao, pljačkom su se pretežno bavili ljudi koji su imali vozila. Drugim rečima, ako su se držali puteva, mogli su da budu zaustavljeni na kontrolnim punktovima. Sad, naravno, ukoliko su oni znali neke prečice, onda su mogli da zaobiđu kontrolne punktove, ali mislim da nije ... šta hoću da kažem ... nije bilo tako u većini slučajeva. U većini slučajeva, to su uradili ljudi sa automobilima.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Želeo bih da pogledate ...

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Zamolio bih sudskog poslužitelja da nam predoči jednu kartu, mislim da je to dokazni predmet Tužilaštva broj P70, to je karta koju je gospodin Munkelien nacrtao, nisam siguran da li je to taj broj ili dokazni predmet Tužilaštva broj P62, izvinjavam se. Da li je to ona koju je svedok nacrtao?

TUŽILAC RUSSO: Mislim da je to dokazni predmet Tužilaštva broj P70.

SUDIJA ORIE: Tako je. Dokazni predmet Tužilaštva broj D70 sa sedam oznaka.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: U redu.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Gospodine Munkelien, skrenuo bih vam pažnju na područja koje ste obeležili sa PA [provisional assessment], što znači privremena procena.

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: PA su označavali delove za koje ste rekli da ste vršili istragu pre nego što je izvršena privremena procena štete 18. avgusta 1995. Da li je to tačno?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Koristiti reč "istraga", čini se preozbiljnom. Mi smo tamo bili u patroliranju.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: U redu. Šta biste uradili kada ste patrolirali, samo ste se provezli kroz područje i pogledali šta je oštećeno?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Vozili smo se naokolo, a zatim smo se zaustavljali i prebrojavali zgrade.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Da li je bilo i drugih ekipa koji su dodeljeni vašem odeljenju koji su se vozili po drugim delovima Knina da urade istu stvar?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Mislim da smo u to vreme bili u dve ekipe, tako da, možda su postojali i drugi koji su pokrivali druge oblasti u to isto vreme.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Ako je moguće da se ostavi karta ... mi ćemo se vratiti na nju za neki minut, sada bih da molio da se predoči dokazni predmet Tužilaštva broj P64.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Molim vas pogledajte prvi paragraf. Pročitacu drugu rečenicu u prvom paragrafu: "Izveštaj je zasnovan na pregledu 70 posto grada Knina i daje samo kratak pregled situacije." Dakle, očigledno je da deo koji ste vi pogledali nije bio 70 posto grada Knina. Da li je to tačno?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Tačno je.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Da li bi onda bilo tačno da se kaže da su drugi iz vaše jedinice pokrili ostatak područja grada Knina da bude ekvivalent od 70 procenata da bi ova procena mogla da se obavi?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da, ili je možda procenat od 70 posto malo previsok.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Pa, u izveštaju se kaže da je to 70 odsto, je li tako?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: U tački 2 u izveštaju kaže se u poslednjoj rečenici: "Samo nekoliko (3-5) udara primećeni su u ostalim urbanim sredinama." Dakle, s obzirom na činjenicu da je prethodno napravljena preliminarna procena od 70 odsto grada, kao što stoji u izveštaju, zaključuje se da je viđeno tri do pet udara u drugim urbanim područjima. Da li je to tačno?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Tačno je.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Molim vas, želeo bih da nam predočite drugu stranicu ovog dokumenta, paragraf 6.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Čitam drugu rečenicu: "Posebno stav 2 se smatra osetljivim i ne sme biti pušten u medije u sadašnjoj fazi. Ove informacije bi stoga trebalo da se čuvaju kao poverljive i da se koriste samo za internu upotrebu." Gospodine Munkelien, da li ste iz nekog određenog razloga napisali zašto ovo ne bi trebalo obelodaniti u medijima, odnosno da je granatiranje bio koncentrisano na vojne ciljeve što se pominje u 2. paragrafu ovog izveštaja?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Ne znate za to?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Ne, ne znam. I kao što vidite, reč je o višem vojnom posmatraču koji je autor izveštaja. Ja sam mogao samo da mu dostavim podatke ali nisam imao nikakvog drugog uticaja na njegov izveštaj.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Da li su vršeni bilo kakvi politički pritisci? Da li ste znali da li je bilo političkih pritisaka na vojne posmatrače da se ove informacije ne prošire?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Ne znate ili nije bilo pritisaka?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Ne znam.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Želeo bih da se vratimo ...

SUDIJA ORIE: Gospodine Kuzmanoviću, hajde da pokušamo da shvatimo poslednji odgovor. Vaše pitanje je bilo: "Da li ste znali da li je bilo političkih pritisaka na vojne posmatrače da se ove informacije ne prošire?" Vi ste bili vojni posmatrač, zar ne?

SVEDOK MUNKELIEN: Ja sam bio vojni posmatrač, da.

SUDIJA ORIE: I vaš odgovor je bio "Ne". I pitanje je bilo: "Ne znate ili ih nije bilo?", odgovorili ste: "Ne znam". Ali generalno se pitanje odnosilo na vojne posmatrače. Vi ste bili jedan od vojnih posmatrača. Dakle, imamo dve opcije: da li ste znali za to što se tiče drugih ili da li ste vi lično bili izloženi nekim političkim pritiscima. Molim vas da prvo odgovorite na pitanje vezano za vas lično: da li su na vas vršeni neki politički pritisci?

SVEDOK MUNKELIEN: Ne, nisu vršeni politički pritisci na mene lično vezano za izveštaje.

SUDIJA ORIE: Da li znate, da li su bilo koji drugi vojni posmatrači na vašem nivou ili na nekom drugom nivou bili izloženi takvim političkim pritiscima?

SVEDOK MUNKELIEN: Ne, ni drugi nisu bili izloženi takvim pritiscima.

SUDIJA ORIE: Hvala vam. Molim vas, nastavite.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato, da li je komandant Sektora Jug bio izložen od bilo koga nekim političkim pritiscima da ne pusti tu informaciju u javnost?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Ne, nije mi poznato da je bio izložen od bilo koga nekom političkom pritisku da ne pusti tu informaciju u javnost.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: A mislim da ste nam već rekli da ne znate zašto to nije bilo dato medijima?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Hteo bih da se vratim na pitanje pljačke na trenutak. Kao odgovor na neka od mojih pitanja ili jedno od pitanja, rekli ste da je bilo teško za mnoga vozila da se kreću po ovim zaseocima, jer nisu bila terenska vozila kao što su bila vaša. Da li je to tačno?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da, to je tačno.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Da li se slažete sa mnom da kada je reč o pljački koju ste primetili, da su u najvećem broju slučajeva pljačkali ljudi koji su koristili civilna vozila?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Civilna i u nekim slučajevima i vojna vozila.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: U redu. Procenat ljudi koji su koristili civilna vozila bio je u velikoj većini, zar ne?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Civili ... civilna vozila su bila u većini, da.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Hvala.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Molim da nam se predoči dokazni predmet Odbrane broj D91. To je izjava od 4. septembra 1999. godine. Molim treću stranicu.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Prvi puni paragraf, gospodin Munkelien, počinje rečima: "Ne mogu da se setim nijednog događaja da sam bilo kada video bilo kakav požar dok sam patrolirao u području, video sam neke požare u Kninu." Da li sam to tačno pročitao?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da, vidim da to piše u ovoj izjavi, ali prema mom izveštaju, proizilazi da sam video mnogo požara.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Da. Potpisali ste izjavu u aprilu ... čini se da ste je potpisali 4. septembra 1999. godine. Da li je to tačno?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da, tačno je.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: A barem 4. septembra 1999. godine, kada ste videli ovu izjavu, kada ste je potpisali da ste je pročitali ... Pretpostavljam da ste je pročitali pre potpisivanja. Je li tačno?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Ne možete da se setite nijednog događaja kada ste videli požare dok ste patrolirali?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Ne, čitam tu rečenicu, ali u poređenju sa našim izveštajima, to nema nikakvog smisla.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Časni Sude, nemam drugih pitanja.

SUDIJA ORIE: Hvala vam, gospodine Kuzmanoviću. Gospodine Russo, ima li potrebe za dodatnim ispitivanjem svedoka?

TUŽILAC RUSSO: Da, gospodine predsedavajući, imam samo nekoliko pitanja.

SUDIJA ORIE: Izvolite, gospodine Russo.

TUŽILAC RUSSO: Hvala, gospodine predsedavajući.

DODATNO ISPITIVANJE: TUŽILAC RUSSO

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Gospodine Munkelien, molim vas, pogledajte svoju drugu izjavu. Mislim da je to dokazni predmet Tužilaštva broj P61. I molim vas da obratite pažnju na 38. paragraf. Molim vas da ponovo pročitate 38. paragraf i da objasnite Pretresnom veću izjavu koju ste upravo pregledali sa gospodinom Kuzmanovićem u vezi sa tim da li možete ili ne da se setite da ste videli ijedan pojedinačni incident pljačenja ili pljačkanja.

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da, ja sam to ispravio ove godine, jer kao što ste pročitali u našim izveštajima, u dnevnim izveštajima o situaciji, napravili smo mnogo izveštaja o spaljivanju kuća tokom mog boravka u Sektoru Jug.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala. Prvo vas je pitao gospodin Cayley, a onda i gospodin Kuzmanović, u vezi sa jednim naređenjem Joška Morića.

TUŽILAC RUSSO: To je dokazni predmet Odbrane broj D49, i ako bismo mogli da ga predočimo.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Ako se sećate, ovo je dokument koji vam je prikazan, i bilo vam je postavljeno dosta hipotetičkih pitanja o tome šta je moglo da se uradi, šta je trebalo da se uradi da bi se sprečilo pljačkanje i spaljivanje, i tako dalje. Bili ste zamoljeni da pogledate ovaj dokument i mislim ... nisam siguran da li se raspravljalo tokom tog ispitivanja, ali čini mi se da je bilo rečeno kako zločini počinjeni pre datuma ovog naređenja neće biti istraživani. Da li ste i vi tako razumeli ovaj dokument?

TUŽILAC RUSSO: Ako bismo mogli da okrenemo drugu stranu, molim vas.

SUDIJA ORIE: Gospodine Russo, to je ono što piše u dokumentu. To je ono što smo čuli iz prethodnih dokaza. To je ono što smo čuli i što je pročitano ovom svedoku. Dakle, nema razloga da ponovo proveravate suštinu ovog dokumenta, mislim na ovu određenu tačku.

TUŽILAC RUSSO: Ne, nema razloga, časni Sude, idem dalje.

SUDIJA ORIE: Onda ste mogli da se uzdržite od toga. Molim vas da nastavite.

TUŽILAC RUSSO: Hvala, časni Sude.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Postavljeno vam je pitanje vezano za ono šta je moglo da se uradi, i mislim da je rečeno da je trebalo da protekne neko vreme da se ovo naređenje izvrši i da se zaista sprovodi; je li to tačno?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da, tačno je.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: A na osnovu vašeg sećanja, da li možete da se setite da li su čak i nedeljama nakon 18. avgusta, kada je izdato ovo naređenje, ti zločini o kojima se ovde govori i dalje vršeni?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da, i dalje su nastavili da se događaju mnogi zločini, ali, naravno, policija je bila prisutnija, posebno u gradu Kninu. Ali smo ih vidali vrlo retko u udaljenim područjima.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: I na osnovu vašeg sećanja, a pogledali ste ponovo vaše izveštaje o situaciji, da li ste izveštavali da se i dalje čine zločini?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da, sve što bismo opazili, to smo navodili u našim dnevnim izveštajima o situaciji.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala.

TUŽILAC RUSSO: Časni Sude, u skladu sa onim što smo već ranije rekli želeli bismo da uvedemo u spis preko samog Tužilaštva izveštaje o situaciji, koji pokazuju zločine zabeležene nakon tog datuma. Možemo to da uradimo kada svedok završi i ode, ako tako želite.

SUDIJA ORIE: Da. Istovremeno, Pretresno veće ne želi da se preoptereti sa izveštajima koji pokrivaju različite teme, i to nije dobra ideja. Već smo videli da u dokaznom predmetu Tužilaštva broj P67 postoje neke lepe boje. Ne znam ko je to obojio. Vidimo zeleno, nalazimo sve vrste različitih oznaka. Želim da kažem da: "Časni Sude, ovde je 60 izveštaja o situaciji, radite šta želite sa tim" nije odgovarajući način postupka. Ako postoje neke stvari iz izveštaja o situaciji koje želite da prezentujete Pretresnom veću, molimo vas da objasnite ukratko na šta ste želeli da nam skrenete pažnju i onda zatražite prijem u spis, a zatim ćemo da čujemo da li Odbrana ima prigovor, i tako ćemo imati bolji uvid u ovaj veliki materijal koji smo dobili.

TUŽILAC RUSSO: Časni Sude, svakako ćemo to uraditi i mi smo spremni da ukažemo koje su informacije sadržane u svakom dokumentu na koji želimo da vam skrenemo pažnju, i uradićemo to u odgovarajuće vreme.

SUDIJA ORIE: U redu.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Gospodine Munkelien, ako se sećate, mislim da vas je gospodin Cayley pitao o naporima koji su ulagani da se ugase požari, i verujem da gospodin Cayley rekao ... zapravo zatražio od vas da se složite, i mislim da ste se složili da su hrvatske vlasti imale ozbiljnih ograničenja zbog njihove opreme koju su imali na raspolaganju, i mislim da ste se složili sa tim. Da li je to tačno?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RUSSO: Gospodine sekretare, molim vas da nam prikažete dokument sa spiska po Pravilu 65ter koji nosi broj 2367. To je onaj dugački dokument, a ja ću vas zamoliti da nam prikažete 89. stranicu prevoda na engleski jezik. Samo da pomognem, mislim da je to 55. stranica na BHS-u. Molim vas da nam pokažete unos za 6.20 časova. Da li možete to malo da povećate?

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Kao što možete da vidite ovde, ovo je izveštaj otprilike oko 9. ili 10. avgusta 1995. godine, Operativna grupa Šibenik izveštava u vezi požara u ovom području, ovo je između sela Biočić i Miočić da "pošto su topovi bili u opasnosti, angažovani su protivpožarni avioni da ugase požar." Da li sam tačno pročitao? Vidite li to?

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Časni Sude, mislim da je reč o jednom protivpožarnom avionu.

TUŽILAC RUSSO: Izvinjavam se, časni Sude, samo jedan avion.

SUDIJA ORIE: Da, sad je jasnije. Molim vas da nastavite.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Da li znate gde su sela Biočić i Miočić?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Ne neposredno, jer se odnosi na Šibenik, tako da ne mogu ... morao bih da vidim kartu i neke koordinate ... inače ne bih mogao da vam kažem. Žao mi je.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Da li ste ikada videli da je neki avion angažovan da gasi požar dok ste vi ili neko od vaših kolega, vojnih posmatrača Ujedinjenih nacija, bili tamo?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC RUSSO: Časni Sude, ja bih ponudio ovaj dokument u spis, zapravo, ovu stranicu.

SUDIJA ORIE: Ovo je deo policijskog dnevnika ... to je u spisu.

TUŽILAC RUSSO: To još nije uvedeno u spis i to je deo operativnog dnevnika.

SUDIJA ORIE: Oh, onda sam pogrešio. Ima li prigovora?

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Ako svedok ne zna gde se to nalazi, ne znam kako možemo da usvojimo u spis.

SUDIJA ORIE: Pa, zašto ne? Da li morate da znate gde je tačno to mesto? Mislim da je gospodin Russo ukazao na to da je korišćen avion za gašenje požara na području koje se spominje u ovom dokumentu. Ali ako vi kažete da to nije Sektor Jug, da nije čak ni blizu Knina – a znamo da avioni lete daleko brže nego što vatrogasci mogu da voze – onda, molim vas, recite nam?

ADVOKAT CAYLEY: Samo da kažem, časni Sude, radi se Šibeniku, ne o Kninu. A Šibenik je na obali, što je daleko od grada Knina, a ja sam konkretno pitao o tome.

SUDIJA ORIE: Da li je u ... kao što sam rekao, avioni su daleko brži. A Šibenik je na kojoj udaljenosti od Knina? I ne tražim ... pretpostavljam da možete da se sporazumete oko toga.

TUŽILAC RUSSO: Časni Sude, mislim da postoji neka konfuzija. Referenca u dnevniku je OG Šibenik, koja je Operativna grupa Šibenik. Reč je o vojnoj grupi koja je odgovorna za ovo područje, gde se to dogodilo, odnosno u selima Biočić i Miočić, koja se nalaze u Sektoru Jug.

SUDIJA ORIE: Mislim da ste rekli – ne znam gde se tačno nalaze ta sela, ali se nalaze u Sektoru Jug.

TUŽILAC RUSSO: Tako je, časni Sude.

SUDIJA ORIE: U redu. Dakle, gospodine Kuzmanoviću, vaš je prigovor na osnovu toga da gospodin Russo nije znao gde se to nalazi. On nam sad kaže da je to u Sektoru Jug. Da li vaš prigovor i dalje ostaje?

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Da, časni Sude, mislim da ako se šalje protivpožarni avion da gasi požar, šalje se ako se radi o ruralnim šumovitim područjima. Dakle, mislim da je to nepraktično ...

SUDIJA ORIE: Da, naravno. To ide bez ...

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: ... da se koristi za gašenje požara na kućama.

SUDIJA ORIE: Ali da li je to pitanje prihvatljivosti ili pitanje težine koju treba dati dokumentu?

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: S obzirom da ne zna gde je ovo, časni Sude, ja ne znam kako to može da se usvoji.

SUDIJA ORIE: Pa, jasno je da je bar jednom avion korišćen za potrebe gašenja požara u području, jer to je ono što se kaže, u jednom delu Sektora Jug, ništa više od toga. A to je relevantno da se zna da je barem u tom trenutku bilo moguće da se upotrebi taj protivpožarni avion. Prigovor odbijen. Molimo vas da nastavite.

TUŽILAC RUSSO: Hvala, časni Sude. Da li možemo da dobijemo broj, molim vas?

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare?

sekretar: To će biti dokazni predmet Tužilaštva broj P71.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Tužilaštva broj P71 usvaja se u spis.

TUŽILAC RUSSO: Hvala vam, časni Sude. Moje poslednje pitanje, časni Sude, možda nije nužno pitanje za svedoka. Reč je o dokumentu koji mu je prikazan kada ga je ispitivala Odbrana gospodina Gotovine. Verujem da je ...

SUDIJA ORIE: Ako želite da postavite pitanje vezano za dokument u prisustvu svedoka uvek morate biti veoma oprezni, i to ne samo kako postavljate pitanje, čime usmeravate pažnju svedoka na određeni element u ovom dokumentu koji može biti povod za dalje komentare.

TUŽILAC RUSSO: Shvatam, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: Da. Ne znam šta želite da izvučete ... ne znam šta želite da pitate, ali molim vas, imajte to u vidu.

TUŽILAC RUSSO: Hvala, časni Sude.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Gospodine Munkelien, ako možete da se setite kada vam je juče gospodin Kehoe postavljao neka pitanja i predočio vam je jedan izveštaj o situaciji UNCRO-a ...

TUŽILAC RUSSO: To je dokument obeležen za identifikaciju kao dokazni predmet Odbrane broj D89. Molim vas da nam to predočite.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Da li se sećate da ste razgovarali o ovom dokumentu u kontekstu artiljerijske vatre od strane Vojske Republike Srpske Krajine prema Kninu u pravcu sever-severoistok?

SVEDOK MUNKELIEN – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RUSSO – PITANJE: Hvala.

TUŽILAC RUSSO: Časni Sude, mislim da ovaj dokument još nije uveden u spis. I ja bih ga sada ponudio u spis tako da imam ceo dokument u spisu.

DVOKAT KUZMANOVIĆ: Mislim da sam ja ponudio ovaj dokument u spis. Ako ga nisam uveo pod brojem D, to je jednostavno moj propust, ali sam imao nameru da ga uvedem u spis.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare?

sekretar: Časni Sude, u našem zapisniku se vidi da je uveden samo za identifikaciju i nikad nije primljen u spis.

SUDIJA ORIE: A pod kojim brojem je označen za identifikaciju?

sekretar: Kao dokazni predmet Odbrane broj D89, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Kao dokazni predmet Odbrane broj D89. Pošto nema prigovora, primljen je u spis.

TUŽILAC RUSSO: Hvala, časni Sude. Nemam više pitanja.

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA ORIE: Pretresno veće takođe nema pitanja za vas, gospodine Munkelien, tako da je ovim završeno vaše svedočenje. Želeo bih da vam se zahvalim što ste došli u Hag i odgovorili na sva pitanja Tužilaštva, Odbrane i Pretresnog veća. Želim vam srećan put kući.

SVEDOK MUNKELIEN: Hvala, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Gospodine poslužitelju, molim vas, otpratite svedoka iz sudnice.

(svedok napušta sudnicu)

SUDIJA ORIE: Sada ćemo da napravimo pauzu i pretpostavljam da će posle pauze Tužilaštvo da pozove sledećeg svedoka.

TUŽILAC RUSSO: Tako je, časni Sude.

SUDIJA ORIE: U redu. Međutim, pre pauze želeo bih da se osvrnem na jednu stvar. Gospodine Cayley, ne bih hteo da kažem da ste vi žrtva toga, ali... Ovaj svedok je nešto govorio o razlikama između požara i vatrogasaca, i to nas je navelo da govorimo o policijskom dnevniku. Svedok, naravno, nije mogao ništa o tome da kaže, osim da je nešto preduzimano kada su požari u pitanju. Dakle, pošto svedok nije mogao da nam kažete nešto o tome, pretpostavljam da želite da Pretresno veće uporedi ove stavke u policijskom dnevniku sa svedočenjem svedoka, a to je da on nije nikada video vatrogasne brigade ili bilo koje pokušaje da se ugasi požar. A onda ako to izlažete svedoku na način

na koji ste to uradili i samo da se izbegne bilo kakva zabuna, ne treba očekivati da će Pretresno veće da da uputstva za način čitanja ovih stavki. Uzmite, na primer, jedan unos. To je stavka 131, od 20. avgusta. To je bio onaj u kojem sam pitao da li je reč o 12.25 ili 22.25 časova. Ako pogledate u originalnom rukopisu, onda ćete videti da to nije potpuno jasno, ali je najlogičnije da će to biti 22.25 časa. Dakle, ono što ste vi uradili jeste da ste svedoku ovo predočili kao primer kakve su aktivnosti preduzete u vezi sa požarima. Najvažnije je, možda, ono što niste uradili i ono što će, naravno, Pretresno veće biti u stanju da čita. Vi ste rekli svedoku: "I tamo ćete videti izveštaj o požaru, u 12.25 časova B. Meglič iz policijskih kola prijavio je preko radio veze da je kuća u blizini bolnice zapaljena. I videćete u sledećoj koloni, gospodine Munkelien, da su u 22.35 časova vatrogasci javili da je požar lokalizovan u 00.10 časova ." Ja sada doslovno čitam transkript. Ne želim da krijem od vas ono što vidim kada sam pročitao ovaj izveštaj, tako da ne bi došlo kao iznenađenje ako vaše čitanje možda nije baš isto kao moje. Naime, možete da pročitate sledeće: pre svega, ako kažete da su u 22.35 časa vatrogasaci izvestili da su lokalizovali požar u 00.10 časova, iznenađujuće je da u 22.35 časova već znate šta će se desiti u 00.10 časova, i naravno da to nije ono što je tamo navedeno. Rečenica glasi: "U 22.35 časova, vatrogasci su obavešteni, a požar je lokalizovan u 00.10 časova." Dakle, to je drugačije. Pretpostavljam da se slažemo oko toga?

ADVOKAT CAYLEY: Da, da.

SUDIJA ORIE: I onda, naravno, ono što ja, takođe, vidim tamo, ili bar možete da pročitate na način, kako je izveštaj primljen, pretpostavimo, u 22.25 časova, i tu je stajalo da je istraga na licu mesta sprovedena, očigledno, tek sledećeg jutra. To je jedan od načina da se to protumači, jer istraga na licu mesta je sprovedena između 8.30 i 10.00 časova . Možete takođe da se zapitate ... ne, povlačim to što sam rekao. Ono što želim da kažem jeste da biste, takođe, mogli da vidite, na primer, u konkretnom slučaju ove kuće koja je u blizini bolnice, i ranije smo videli da je spomenut požar u blizini objekta UNCRO-a. Samo želim da znate da ako to uvedete na jedan način i predstavite ga na određen način, a ukoliko ostali elementi ili aspekti nisu pomenuti, naravno da postoji rizik da postoji neka razlika u tumačenju. Dakle, ja shvatam da želite da predstavite stvari svedoku na određeni način. Ipak, ja bih bio zahvalan ako bi to bilo što potpunije moguće, tako da nema sive zone u kojoj ćemo svi početi da tumačimo dokumenta na drugačiji način, jer vi verovatno ne znate kako mi to tumačimo, osim ako nam sami ne kažete. Preuzimam taj rizik, neću obraćati pažnju na pitanja koja ne idu u prilog mom slučaju, i preuzimam taj rizik da će Pretresno veće na to gledati na svoj neutralan način, ali ne isključujući pitanja koja nisu od primarnog interesa za vaš slučaj. Ovo je samo primer, gospodine Russo, samo bih hteo da dodam da ako niste obratili pažnju na reč "područje" gde se protivpožarni avion koristi i naravno, uzimajući manje ili više zdravo za gotovo, da je gašenje požara u šumi isto kao i gašenje kuća, ali da budem sasvim iskren, nikad nisam video u svom životu da se požar na kući gasi protivpožarnim avionom. Ja ne znam da li tamo postoji područje ili ... naročito ako je područje šumovito, pa čak i ako postoje kuće tamo, da se koriste kanaderi za gašenje požara. Tako, dakle, vi ste predočili svedoku nešto kao što je i gospodin Cayley uradio, ali ste, u stvari, privukli pažnju Pretresnog veća, jer ovaj svedok ne zna ništa o ovom kanaderu, tako da ste implicitno skrenuli

pažnju Pretresnog veća na određene elemente, i pošto ovo, naravno, nije dokaz dobijen od svedoka, trebalo bi da budete svesni i da preuzimate rizik da se ovaj materijal tumači na potpuno drugačiji način nego što vi želite, ili makar postoji rizik da ćemo mi to drugačije protumačiti. I mislim da bi bilo dobro da ste svesni toga da korišćenje ovakve tehnike u postupku može da ima za posledicu različita tumačenja, a to je zbog toga jer se koriste dokumenti tokom ispitivanja svedoka u vezi kojih svedok ne može ništa da kaže, a oni se samo nalaze u spisu i onda, naravno, Pretresno veće je manje-više prepušteno sopstvenom tumačenju, osim ukoliko se vi konkretno ne osvrnete na određena pitanja. Završavam svoje predavanje. Izvolite.

ADVOKAT CAYLEY: Želeo sam nešto da kažem... hvala, časni Sude. Želeo bih da nešto istaknem. Naime, svi smo mi žrtve sopstvenih obuka, porekla, gde smo prethodno bili obučavani, i kakva nam je bila pravna praksa. Nisam ni na koji način imao nameru da dovedem svedoka u zabludu, i želim da to sada naglasim, jer nije mi to bila namera kada sam mu predočavao ove izveštaje. On je izneo jednu tvrdnju u svojoj izjavi da mu u to vreme nije bilo poznato da su gašeni požari. Jedini materijal koji sam imao, da bih mogao da mu protivrečim, bio je ovaj.

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT CAYLEY: I nisam ... naravno prolazio kroz detalje, mislim, nisam prošao kroz svaku rečenicu i pitao ga za komentar, ali on ne bi ni mogao da komentariše, jer nije ništa znao o tome.

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT CAYLEY: Ali moja namera je bila da pokažem da je, u stvari, bilo pokušaja od strane pojedinaca da se ugase požari. To je sve što sam nameravao da uradim predočavanjem ove dokumentacije.

SUDIJA ORIE: Da. Naravno, to je poruka koja se upućuje Pretresnom veću pre nego pitanja koja se upućuju svedoku. Naravno, od svedoka se ne očekuje da zna sve o ovim stvarima, a vi ste to mogli da zaključite na osnovu njegovog prvog odgovora. Dakle, naravno, mogli ste da ga pitate: da li znate da je do toga došlo u bilo kojoj prilici u tom periodu? A ako on kaže "ne", onda možete da skrenete pažnju Pretresnog veća na policijske dnevnik u kojima barem postoje neke dodatne informacije u vezi pitanja koja su pokrenuta, i onda bi Pretresno veće najverovatnije želelo da zna, na primer, kako stoje stvari za, recimo, period od 30 dana, i u tih 30 dana koliko je bilo sličnih izveštaja.

ADVOKAT CAYLEY: Pa, mislim da mogu to da uradim. Mogao sam.

SUDIJA ORIE: Mogli ste čak i da postignete saglasnost, da se dogovorite, da kažete da je važno za Odbranu da pokaže da je bilo nekih aktivnosti kada bi se prijavio požar, a onda da sednete zajedno sa gospodinom Russom i kažete - ovaj unos, ovaj, ovaj i ovaj se odnosi na ovo, i onda naravno šta vi smatrate, da li su to bili požari u objektima UNCRO-

a ili koji su objekti u blizini UNCRO-a ili u blizini bolnice koji su bili zahvaćeni požarom, ili da li su požari bili samo na običnim kućama, da li su bili samo u Kninu ili i van Knina, i onda ste mogli da postignete dogovor o tome šta je tamo bilo a da ne prolazite sa svedokom kroz sve ovo. A onda, naravno, i mi bismo takođe znali da li je, kao što ste rekli, da je reč o samo nekoliko primera, a ne o ukupnim podacima koji su zabeleženi u ovom dnevniku. Pokušajte da pronađete način, a ja se sada obraćam obema stranama, da Pretresnom veću pružite što potpunije informacije koje nama omogućavaju da zaključimo u kojoj meri je neki materijal kontradiktoran rečima svedoka koji kaže – ja to nisam primetio, jer to je, naravno, ono za šta je Pretresno veće zainteresovano, odnosno, želi da zna koliko su pouzdane informacije koje dobijamo preko svedoka, koliko su verodostojne i da li postoje neki dokumenti u spisu koji bi nam pomogli da bolje to procenimo. Dakle, pozivamo vas da nam što neposrednije predočavate podatke. Gospodine Russo, izvolite.

TUŽILAC RUSSO: Časni Sude, da, hvala. Cenim smernice Pretresnog veća u odnosu na to pitanje. Samo bih da odgovorim na ranije izraženu zabrinutost Suda u vezi sa zatrpavanjem Suda gomilom dokumenata. Ako sam pravilno shvatio Pretresno veće, dozvolite mi da predložim, ako se, na primer, mi dogovorimo između sebe u vezi sa dokumentacijom o kojoj svedok ne može lično da svedoči, ali koja može da bude povezana sa njegovim svedočenjem, da to onda predočimo Sudu ili pre nego što svedok pristupi Sudu ili posle toga.

SUDIJA ORIE: Da, naravno, ako se slažete o tome, po mogućstvu nakon što svedok završi iskaz, jer treba da započnemo saslušanje od nule, iako smo pročitali izjavu svedoka, tako da ne krećemo baš sasvim od nule. Mi ćemo napraviti pauzu i nastavićemo u 13.00 časova.

(pauza)

(svedok je pristupio Sudu)

SUDIJA ORIE: Izvolite, gospodine Tieger.

TUŽILAC TIEGER: Hvala, gospodine predsedavajući, hvala časni Sude.

SUDIJA ORIE: Nepotrebno je da vas pitam da li ste spremni da pozovete sledećeg svedoka jer je svedok već u sudnici. Dobro jutro ... mi nemamo zaštitne mere, gospodine Tieger. Dakle, dobro jutro, gospodine Dreyer. Pre nego što počnete da svedočite pred ovim Sudom, prema Pravilniku o postupku i dokazima, od vas se zahteva da date svečanu izjavu da ćete govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine. Tekst će vam sada predati sudski poslužitelj. Molim vas da ustanete i da date svečanu izjavu.

SVEDOK DREYER: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA ORIE: Hvala vam, gospodine Dreyer. Izvolite, sedite. Gospodine Tieger, pre nego što počnete sa glavnim ispitivanjem, Pretresno veće treba da donese odluku u vezi sa dodavanjem šest dokumenata na vaš spisak dokaznih predmeta po Pravilu 65ter. Gospodine Dreyer, neophodno je da se pobrinemo za ovo, radi se o pitanju koje se tiče postupka. Pretresno veće doneće svoju odluku za dodavanje šest dokumenta uz svedoka Andriesa Dreyera na spisak Tužilaštva po Pravilu 65ter. Dana 23. marta ove godine Tužilaštvo je uložilo zahtev da doda šest dokumenata u vezi sa iskazom gospodina Dreyera na svoj spisak po Pravilu 65ter. Ovi dokumenti su crteži svedoka na karti Knina na kojima on označava puteve kojim se kretao po Kninu i oko njega 4. avgusta 1995. godine. Dana 4. aprila Odbrana gospodina Čermaka stavila je do znanja da ne ulaže prigovor na dodavanje ovih šest dokumenata na spisak Tužilaštva. Što se tiče timova Odbrana za gospodu Gotovinu i Markača, oni nisu odgovorili na zahtev Tužilaštva. S obzirom na prirodu ovih dokumenata i budući da su obelodanjeni timovima Odbrane 29. februara, kao i s obzirom na to da Odbrana nije uložila prigovor na zahtev Tužilaštva, Pretresno veće donosi odluku da se ovih šest dokumenata doda na spisak Tužilaštva po Pravilu 65ter. Ovim se završava odluka Pretresnog veća. Gospodine Tieger, izvolite.

TUŽILAC TIEGER: Hvala, gospodine predsedavajući.

svedok: Andries Dreyer

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC TIEGER

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Dobar dan, gospodine Dreyer.

SVEDOK DREYER – ODGOVOR: Dobar dan.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Da počnemo tako što ćete za zapisnik da kažete svoje ime i prezime.

SVEDOK DREYER – ODGOVOR: Zovem se Andries Dreyer.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: A čime se trenutno bavite?

SVEDOK DREYER – ODGOVOR: Ja sam trenutno na jednogodišnjem odsustvu iz Ujedinjenih nacija i završavam svoje master studije.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Vi ste prethodno služili u Južnoafričkim odbrambenim snagama, a 1995. godine bili ste koordinator za bezbednost u Sektoru Jug Ujedinjenih nacija u Kninu. Da li je to tačno?

SVEDOK DREYER – ODGOVOR: Tačno je.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Prethodno ste dali tri izjave kancelariji Tužilaštva: prvu 8. novembra 1995. godine, drugu 4. februara 1996. godine i treću 22. februara 2008. godine. Da li je to tačno?

SVEDOK DREYER – ODGOVOR: Tačno je.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: U toj trećoj izjavi od februara ove godine obuhvaćene su sve informacije koje su prethodno navedene u onim ranijim izjavama. Uz ovu izjavu idu i prilozi kao i neke dodatne informacije koje su neophodne zbog razjašnjenja. Da li je to tačno?

SVEDOK DREYER – ODGOVOR: Da. Tačno je.

TUŽILAC TIEGER: Časni Sude, možemo li da prikazemo dokument sa spiska po Pravilu 65ter koji nosi broj 04797 i da ga označimo za identifikaciju. U isto vreme, ako je moguće da damo svedoku odštampan primerak njegove izjave po Pravilu 92ter, kao i priloge kako bi mogao tim da se služi tokom svedočenja.

SUDIJA ORIE: Pretpostavljam da na to nema prigovora, pa prema tome izvolite...

SVEDOK DREYER: Hvala.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Gospodine Dreyer, imate pred sobom i štampanu verziju i elektronsku verziju na ekranu. Dozvolite mi da vas pitam da li je to vaša izjava koju ste dali kancelariji Tužilaštva 22. februara 2008. godine?

SVEDOK DREYER – ODGOVOR: Da, jeste.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Da li ste imali priliku nedavno da ponovo pregledate tu izjavu?

SVEDOK DREYER – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Dakle, dozvolite mi da vam pružim priliku da razjasnite makar jedan aspekt toga. Skrenuo bih vam pažnju na 13. paragraf, taj paragraf počinje tako što se navodi vreme kada ste pokušali po drugi put da obidete Knin. Dozvolite mi, gospodine Dreyer, da vas pitam sledeće: da li su u ovom paragrafu iz izjave od februara 2008. godine obuhvaćene informacije koje su navedene u prvoj izjavi koju ste dali kancelariji Tužilaštva.

SVEDOK DREYER – ODGOVOR: Da. Jesu.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: A da li se informacije iz vaše prve izjave odnose isključivo na drugi obilazak Knina 4. avgusta 1995. godine ili je to bio sažetak vašeg iskustva tokom celog tog dana, uopšte uzev, dok ste bili izvan baze Ujedinjenih nacija? I ako vam je potrebno, mogu da vam dam vašu prvu izjavu.

SVEDOK DREYER – ODGOVOR: Izvinjavam se, da li možete, molim vas, da ponovite?

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Svakako. Ovaj paragraf koji sada gledamo je u izjavi iz februara 2008. godine...

SVEDOK DREYER – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: ... i tu su obilasci podeljeni na prvi, drugi, treći, četvrti i peti, zar ne?

SVEDOK DREYER – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Podaci koje navodite u 13. paragrafu, takođe su navedeni i u prvoj vašoj izjavi?

SVEDOK DREYER – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: I ja samo hteo da znam da li se informacije iz prve izjave koja se nalazi ovde, isključivo odnose na drugi obilazak Knina, ili su uopšte opisana vaša iskustva u toku dana. Na primer, konkretno, poslednja rečenica u 13. paragrafu glasi: "Kada smo se vratili u bazu, bili smo informisani da će napad početi ponovo sledećeg jutro u 5.00 časova."

SVEDOK DREYER – ODGOVOR: Hm.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Da li ste obavesteni da se predviđa još jedno granatiranje ujutro 5. avgusta, kada ste završili svoj drugi obilazak Knina 4. Avgusta, ili ste za to saznali tek na kraju dana?

SVEDOK DREYER – ODGOVOR: Tek na kraju tog dana. Izvinjavam se, tek sam sada shvatio. Tek na kraju dana.

prevodioci: Prevodioci bi vam bili zahvalni ako biste pravili kratke pauze između pitanja i odgovora i malo usporili. Hvala.

TUŽILAC TIEGER: Izvinjavam se, bio sam suviše brz.

SUDIJA ORIE: Da. Svi su shvatili tu poruku.

TUŽILAC TIEGER: Izvinjavam se.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Uz to razjašnjenje, da li izjava iz februara 2008. godine, tačno odražava vaše izjave date Tužilaštvu i da li su te informacije u izjavi istinite i tačne, po vašem najboljem saznanju?

SVEDOK DREYER – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: A ukoliko bismo vas danas ispitivali pred ovim Sudom, da li bi vaši odgovori u vezi sa ovim pitanjima biti isti?

SVEDOK DREYER – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC TIEGER: Časni Sude, predlažem ovaj dokument na usvajanje u spis.

SUDIJA ORIE: U redu. Gospodine sekretare?

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet Tužilaštva broj P72.

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, ulažem prigovor na ovo.

SUDIJA ORIE: Izvolite, gospodine Kehoe.

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude. Ja sam, u stvari, razgovarao sa svojim kolegom, gospodinom Tiegerom, i moj prigovor se odnosi na 22. paragraf ove izjave u kom se govori veoma uopšteno da je tokom dana video na desetine pobijenih ljudi, ako pogledate poslednju rečenicu, tu se kaže: "Ne bih sa sigurnošću mogao da kažem o kolikom broju mrtvih se radi, ali mislim da ih je bilo bar nekoliko desetina". Pokušavao sam razgovaram sa ovim svedokom o... i ne želim da preterujem, ali pokušao sam u više prilika ali nisam uspeo, i nisam bio u mogućnosti da to uradim, niti sam uspeo da shvatim šta stoji iza ove izjave, jer ne postoje činjenični detalji u vezi sa ovim, osim ovog opšteg navoda o desetinama mrtvih. Dakle, imajući u vidu da izjava nije dovoljno konkretna a da od samog svedoka nisam uspeo da dobijem objašnjenje, ulažem prigovor na ovu izjavu.

SUDIJA ORIE: Da. Ali, naravno, svedok je još uvek u sudnici i možemo da mu postavimo pitanja o tome. Da li je ovo pitanje o prihvatljivosti dokumenta ili o težini, ili...

ADVOKAT KEHOE: Ja, svakako, mislim kada je reč o izjavu po Pravilu 92ter, to zalazi u pitanje prihvatljivosti, jer mi govorimo o dokumentu koji će Pretresno veće uzeti u obzir u sklopu sa samim iskazom svedoka, i u tim okolnostima neće biti u stanju da dođe do određenih činjenica, tako da možemo da sagledamo kakve su okolnosti ...

SUDIJA ORIE: Gospodine Kehoe.

ADVOKAT KEHOE: Da, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Očigledno kriterijum koji koristite je zbog toga što mi govorimo o dokumentu koji će Pretresno veće uzeti u obzir zajedno sa svedočenjem svedoka. Hajde, samo radi rasprave da pretpostavimo da je svedok odgovorio na pitanje – video sam na desetine ljudi koji su bili ubijeni – i ne može da pruži bilo kakvu informaciju o tome, da li bi zbog toga njegov iskaz u tom delu mogao da bude neprihvatljiv?

ADVOKAT KEHOE: Časni Sude, kažete ... da li bi zbog toga bio neprihvatljiv?

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT KEHOE: Naravno, mogao bi da bude neprihvatljiv, jer u nedostatku nekih potrebnih podataka to je potpuno nepouzđano i to bi moglo da bude...

SUDIJA ORIE: Dakle, to je razlog da mu se prida mala ili nikakva težina?

ADVOKAT KEHOE: Mislim da kada neko navodi ovakve tvrdnje, posebno kada govorimo o ubistvima, mislim da se tome ne može pridati nikakva težina. Moja poenta je u tome kada se radi o ovom pitanju, i ja ću navesti jedan primer, jedan od primera je iskaz o kom smo razgovarali ranije ove nedelje, a radi se o incidentu koji se dogodio izvan baze vojnih posmatrača Ujedinjenih nacija. Bili smo u mogućnosti da istražimo taj slučaj i donesemo dokaze Pretresnom veću, što omogućava da se neutrališe iskaz svedoka ili da se predoči cela slika. To je nemoguće da se uradi sa ovom vrstom izjava, svakako, uz svedoka ovde pred Pretresnim većem. Dakle, to je bio razlog zašto sam nastojao sa svojim kolegama da pokušam da razgovaram sa gospodinom Dreyerom, da ne bismo bili sada u ovakvoj situaciji.

SUDIJA ORIE: U redu.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ORIE: Prigovor je odbijen. Ipak, Pretresno veće poziva Tužilaštvo da zatraži dodatne informacije u vezi sa 22. paragrafom u toku glavnog ispitivanja, jer ovaj paragraf, kao i neki drugi, ne navodi mnoge pojedinosti i ako na osnovu ovih informacija, gospodine Kehoe, vama bude trebalo dodatno vreme za dodatnu istragu, onda možete da tražite, a u slučaju potrebe možemo ponovo da pozovemo svedoka.

ADVOKAT KEHOE: U redu, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Dobro. Gospodine Tieger, molim vas, nastavite.

TUŽILAC TIEGER: Hvala, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: A kada sam rekao da se prigovor odbacuje, to naravno znači da se izjava po Pravilu 92ter usvaja u spis. Molim vas, nastavite.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Gospodine Dreyer, pre nekoliko trenutaka pomenuo sam priloge uz vašu izjavu iz 2008. Godine, a takođe sam pomenuo i tih pet obilazaka Knina koji se opisuju u tom dokumentu a koje ste vi obavili 4. avgusta 1995. godine.

TUŽILAC TIEGER: Molio bih da pogledamo dokument sa spiska po Pravilu 65ter koji ima broj 4799, i takođe bih zamolio da se označi za identifikaciju.

SUDIJA ORIE: Gospodine Tieger, imamo novi sistem. Prvo treba da tražite da se dokument predoči na ekranu, zatim da postavite pitanja svedoku, a onda u istom dahu predložite dokument na usvajanje, kome ćemo mi dodeliti broj i odlučiti da li se usvaja u spis ili ne. Dakle, molim da se sada samo traži da se predoči. Mislim da je reč o fotografiji iz vazduha i da se ona sada vidi na ekranu. Možete da nastavite.

TUŽILAC TIEGER: Hvala, časni Sude.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Gospodine Dreyer, gledajući ovaj dokument sa spiska po Pravilu 65ter koji nosi broj 4799. Ovo je dokument koji je označen na vrhu kao *prvi obilazak* i na dnu nosi oznaku aneksa AD-2. Da li se ovde vidi onaj put kojim ste vi išli prilikom svog prvog izlaska iz baze oko 4.35 časova ujutro kada ste išli da spasavate osoblje Ujedinjenih nacija, a to je trajalo približno do 5.20 časova ujutro?

SVEDOK DREYER – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC TIEGER: Časni Sude, ja bih ... možda mogu da prođem i kroz ostale anekse i onda da zatražim ... da li je efikasnije da zatražim brojeve na kraju kada prođem kroz anekse?

SUDIJA ORIE: Da.

TUŽILAC TIEGER: Možemo li onda da pozovemo dokument sa spiska po Pravilu 65ter koji nosi broj 04800.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Gospodine Dreyer, kad gledate ovaj dokument, da li on tačno odražava rutu kojom ste se kretali po Kninu ujutro 4. avgusta od otprilike 6.00 časova do otprilike 8.30 časova?

SVEDOK DREYER – ODGOVOR: Da. Tako je.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: I to je bio drugi put kada ste izašli iz baze da biste išli u spasavanje osoblja Ujedinjenih nacija?

SVEDOK DREYER – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Časni Sude, ulažem prigovor na reč "spasavanje". Mislim da nije bilo nikakve potrebe da se oni spasavaju.

TUŽILAC TIEGER: Ja samo čitam iz izjave po Pravilu 92ter, ali mogu da zatražim objašnjenje...

SUDIJA ORIE: Ako se u izjavi po Pravilu 92ter koristi reč "spasavati", morao bih to da proverim, onda prigovor nije na mestu. Molim vas, nastavite.

TUŽILAC TIEGER: Molim sledeći dokument sa spiska po Pravilu 65ter koji nosi broj 4801.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Gospodine Dreyer, sada vidite na ekranu dokument sa spiska po Pravilu 65ter koji nosi broj 4801. Da li se tu tačno vidi put kojim ste išli kada ste treći puti izašli iz baze i otišli u Knin otprilike oko 8.30 časova i vratili se otprilike oko 12.00 časova?

SVEDOK DREYER – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC TIEGER: Gospodine sekretare, molim vas da nam sada prikažete dokument sa spiska po Pravilu 65ter koji nosi broj 4802.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Gospodine Dreyer, sada vidite na ekranu dokument sa spiska po Pravilu 65ter koji nosi broj 4802. Da li ovaj dokument sa oznakama koje su u njega unete tačno pokazuje put kojim ste išli kada ste četvrti puti izašli iz baze, koji je trajao otprilike od 12.00 časova do otprilike 15.00 časova?

SVEDOK DREYER – ODGOVOR: Da, tako je.

TUŽILAC TIEGER: Molim sledeći dokument sa spiska po Pravilu 65ter koji nosi broj 4803.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: I konačno, gospodine Dreyer, gledamo dokument sa spiska po Pravilu 65ter koji nosi broj 4803. Da li ova fotografija iz vazduha sa unesenim oznakama tačno opisuje kako ste se kretali za vreme vašeg petog izlaska iz baze za Knin kada ste išli da vratite osoblje Ujedinjenih nacija negde oko 15.00 časova 4. avgusta 1995. godine?

SVEDOK DREYER – ODGOVOR: Da. Opisuje.

TUŽILAC TIEGER: Časni Sude, zamolio bih da se dodele odgovarajući brojevi i da se ovi dokumenti uvedu u spis?

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare.

(Pretno veće i Sekretarijat se savetuju)

SUDIJA ORIE: Pre dodeljivanja brojeva, da li postoji bilo kakav prigovor protiv uvođenja u spis ovih obeleženih karata?

ADVOKAT KEHOE: Ne, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Vidim da nema prigovora ni iz drugih timova Odbrane. Gospodine sekretare, molim vas da dodelite odgovarajuće brojeve.

sekretar: Dokument sa spiska po Pravilu 65ter koji nosi broj 4799 biće dokazni predmet Tužilaštva broj P73; dokument sa spiska po Pravilu 65ter koji nosi broj 4800 biće dokazni predmet Tužilaštva broj P74; dokument sa spiska po Pravilu 65ter koji nosi broj 4801 biće dokazni predmet Tužilaštva broj P75; dokument sa spiska po Pravilu 65ter koji nosi broj 4802 biće dokazni predmet Tužilaštva broj P76, i dokument sa spiska po Pravilu 65ter koji nosi broj 4803 biće dokazni predmet Tužilaštva broj P77, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmeti Tužilaštva od broja P73 do broja P77, uključujući i ovaj poslednji, primljeni su u spis. Molim vas, nastavite, gospodine Tieger.

TUŽILAC TIEGER: Časni Sude, molim vas, ako možemo da pozovemo dokument sa spiska po Pravilu 65ter koji nosi broj 4798.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Dakle, gospodine Dreyer, zajedno sa izjavom koju ste dali kancelariji Tužilaštva u februaru 2008. Godine, upravo smo videli da ste dali i neke anekse. Da li ste na ovom dokumentu označili, između ostalog, područja sa kojih ste mogli da posmatrate ili doživite granatiranja tokom putovanja izvan baze 4. avgusta?

SVEDOK DREYER – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Dakle, dozvolite mi da vas pitam u vezi... vidim da postoje i druge oznake i postavljacu vam pitanja o njima. Pre svega, želim da skrenem vašu pažnju na tri zaokružena područja koja su u krajnjem desnom delu dokumenta. A onda imamo krug u donjem desnom uglu, zatim imamo jedan ovalni oblik koji je okružio područje sa oznakom "AA" pored toga, i još jedan veći polukrug sa šest područje unutar njega... četiri, izvinite, sa zaokruženim mestima u njemu. Da li ta područja predstavljaju područja u kojima ste lično doživeli ili posmatrali granatiranje 4. avgusta 1995. Godine, a ako ne, šta ona predstavljaju?

SVEDOK DREYER – ODGOVOR: Ne, ne prikazuju. Oni predstavljaju područja u kojima sam ili čuo dolazni zvuk granatiranja ili sam primetio da se diže dim iz raznih područja, ili sam čuo od raznih ljudi u bazi, uključujući i vojno osoblje, koja su to područja koja su moga biti granatirana, ali nisam lično video.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Molim vas obratite pažnju na jedan krug koji malo podseća na kvadrat, pored baze Ujedinjenih nacija, i levo na krug koji se nalazi pored donje leve ivice stranice. I kao što se kreće kursor, to je skoro... eto, upravo tamo gde se nalazi kursor. U 19. paragrafu vaše izjave spominjete incident koji se dogodio kada je granata iz minobacača pobila neke ljude koji su se nalazili izvan baze Ujedinjenih nacija nakon korekcije vatre prema meti. Da li je to područje gde se taj incident dogodio?

SVEDOK DREYER – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Osim tih područja, gospodine Dreyer, da li zaokružena područja prikazana u dokumentu sa spiska po Pravilu 65ter koji nosi broj 4798 predstavljaju područja u kojima ste lično doživeli ili posmatrali granatiranje tokom putovanja izvan baze 4. avgusta?

SVEDOK DREYER – ODGOVOR: Da, predstavljaju.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Želeo bih da brzo pređemo kroz oznake koje su unesene abecednim redom u dokument. Dakle, idemo abecednim redom, prvo A koje se nalazi u levom delu dokumenta. Šta to predstavlja?

SVEDOK DREYER – ODGOVOR: Upravo pokušavam da prođem kroz svoju izjavu, a to predstavlja vojne kasarne.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: U redu. Idem brzo kroz to, pošto imate u svojoj izjavi. Da li je tačno da je lokacija označena slovom B, koja se nalazi sa desne strane, u vašoj izjavi opisana kao *Južna kasarna*?

SVEDOK DREYER – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: A oznaka pod C, da li je tačno ... poslužitelj ide ispred mene i radi odlično... da li je tačno da je to minobacačko odeljenje koje ste videli da se nalazi pored škole?

SVEDOK DREYER – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: A da li je tačno da je pod oznakom D bio oklopni transporter koji ste takođe videli?

SVEDOK DREYER – ODGOVOR: Tačno je.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: I na dnu stranice pod oznakom E, da li je tačno da je to mesto, dakle mesto koje je izvan karte, gde se nalazio kontrolni punkt Vojske Republike Srpske Krajine koji ste vi videli?

SVEDOK DREYER – ODGOVOR: Nisam ga ja video. To je video neko iz baze, da.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: A pod oznakom Vojske Republike Srpske Krajine, da li je tačno da je to bilo jedno prevrnuto vozilo milicije sa mrtvom osobom unutra?

SVEDOK DREYER – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Da li ste to vi lično videli?

SVEDOK DREYER – ODGOVOR: Jesam.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: A da li oznaka G označava mesto gde ste se vi nalazili prilikom vašeg prvog izlaska iz baze kada je započelo granatiranje?

SVEDOK DREYER – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: A slovo H, koje se nalazi u sredini ovog zaokruženog područja, da li označava područje gde je živelo mnogo osoblja Ujedinjenih nacija?

SVEDOK DREYER – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Dakle, konačno, postoji još jedna oznaka kad pogledamo sasvim desno, već sam spomenuo ovaj ovalni zaokruženi deo obeležen oznakom "AA", šta to predstavlja?

SVEDOK DREYER – ODGOVOR: To predstavlja protivavionski položaj koji je na vrhu brda koje nisam ja video, ali mi je rekao neko iz vojske.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Protivavionski položaj kojih snaga?

SVEDOK DREYER – ODGOVOR: Položaj Srpskih snaga.

TUŽILAC TIEGER: Časni Sude, možemo li da dobijemo broj i ponudimo u spis ovaj dokument?

SUDIJA ORIE: Da li ima nekih prigovora na ovaj dokument?

ADVOKAT KEHOE: Nema, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Ne čujem nikakve prigovore ni iz drugih timova. Gospodine sekretare?

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet Tužilaštva broj P78.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Tužilaštva broj P78 primljen je u spis. Molim vas, nastavite.

TUŽILAC TIEGER: Hvala, časni Sude.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Gospodine Dreyer, osim minobacačkog odeljenja označenog slovom C, oklopnog transportera označenog slovom D, kontrolnog punkta označenog slovom E, za koje znam da niste lično videli, ali čuli ste, zatim prevrnutog policijskog vozila obeleženog sa F, da li ste videli bilo koje vojne aktivnosti Vojske Republike Srpske Krajine dana 4. avgusta 1995. godine tokom vašeg prolaska kroz grad ili na drugi način?

SVEDOK DREYER – ODGOVOR: Tog konkretnog dana, ne.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Rekli ste da se pod slovom G nalazi mesto na kom ste bili u trenutku kada je počelo granatiranje. Da li možete da opišete Pretresnom veću prirodu ili intenzitet tog granatiranja, konkretno na mestu gde ste se vi nalazili ili šta ste učinili kada se to dogodilo?

SVEDOK DREYER – ODGOVOR: Mogu. Koliko mogu da se setim, u tom trenutku, konkretno u 5.00 časova ujutro, vozili smo se u dva neblindirana autobusa pokušavajući da prikupimo pripadnike osoblja Ujedinjenih nacija iz različitih područja u Kninu. Ja sam bio odgovoran za bezbednost svih službenika Ujedinjenih nacija u Kninu u tom trenutku, i u 5.00 časova mi je uspelo da prikupim samo nekoliko pripadnika osoblja Ujedinjenih nacija. I tačno u 5.00 časova, bio sam na poziciji G, kao što je naznačeno na karti. Jedini način na koji mogu to da vam opišem jeste da je tog momenta eksplodiralo gotovo sve oko nas. To je bilo ... staklo je letelo naokolo, dizala se prašina. Bilo je komada stabala koji su leteli okolo. Bilo je cigala koje su letele naokolo. Došlo je do požara između mene i vozila ispred mene. Bio sam u kontaktu preko radio veze sa osobom koja se nalazila ispred mene. Rekao sam mu da izađu iz tog područja što je brže moguće. Mi smo prešli preko mosta u jedan stambeni deo gde smo smatrali da granatiranje neće biti tako intenzivno. Nismo bili u pravu. Nije bilo toliko intenzivno, ali je ipak bilo snažno. Zatim smo otišli nazad do glavnog puta. Postojao je samo jedan put koji vodi preko mosta do baze Ujedinjenih nacija, i trebalo nam je bar jedno 20 minuta da se odatle vratimo u bazu Ujedinjenih nacija, ali jedino što mogu da kažem jeste da je to granatiranje bilo gotovo svuda oko nas.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Gospodine Dreyer, opisali ste pet obilazaka Knina u svojoj izjavi ... što je obuhvatilo veći deo dana. Da li je nivo granatiranja i intenzitet granatiranja u toku dana, ako ste vi mogli da primetite i doživite, bio konstantan? Da li se menjao? Možete li to da nam opišete, molim vas?

SVEDOK DREYER – ODGOVOR: Nije bio konstantan intenzitet. Jedino što mogu da vam kažem da je na samom početku bio, rekao bih, prva dva, dva i po časa, veoma jak. Bilo je perioda zatišja, perioda kada nije bilo vatre. Bilo je zatim perioda kada je intenzivirano granatiranje. Vatra je bila usredsređena na jedno područje, zatim prebacivana na druga područja. Ali da vam odgovorim na vaše pitanje, granatiranje nije bilo istog intenziteta tokom celog dana. Bilo je perioda kada nije bilo intenzivno i bilo je perioda kada je bilo. Ali rekao bih da je intenzitet bio najveći u ranim jutarnjim časovima.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Kao što ste već rekli, našli ste se u raznim delovima Knina kako bi vratili osoblje Ujedinjenih nacija. Da se, zapravo, vratim na pitanje koje je postavio zastupnik Odbrane pre nekoliko trenutaka. Šta je svrha odlaska u grad kako bi pronašli osoblje Ujedinjenih nacija, da li ste smatrali ili niste smatrali da morate da spašavate te ljude?

SVEDOK DREYER – ODGOVOR: Kao što sam ranije rekao, moja odgovornost je bila da brinem o sigurnosti i bezbednosti osoblja Ujedinjenih nacija, i imali smo kodove raznih boja, i ja sam bio obavešten o tome u 4.00 časova ujutro - da smo prešli od narandžastog do crvenog koda, a to je značilo samo jednu stvar koja je ukazivala na to da će biti pokreta ... da će biti pregrupisanja pripadnika osoblja u sedištu Ujedinjenih nacija. Mislim da prva naša namera nije bila da spašavamo osoblje Ujedinjenih nacija, jer nismo zaista shvatali kakav će biti obim napada, ali svakako je naša namera bila da vratimo nazad osoblje Ujedinjenih nacija. Rekao bih da se to promenilo od 5.00 časova, kada se situacija od vraćanja osoblja promenila u misiju spašavanja, da.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Dakle, u toku dana, dok ste se kretali po raznim lokacijama u gradu gde su se nalazili pripadnici i osoblje Ujedinjenih nacija, i vi ste našli te ljude. Da li možete da opišete Pretresnom veću, molim vas, u kakvim ste uslovima ili emocionalnom stanju pronašli te ljude?

SVEDOK DREYER – ODGOVOR: U početku, prvih nekoliko ljudi našli smo nešto pre 5.00 časova, ali oni nisu bili, niti smo mi bili, u tom trenutku, jako zabrinuti pre 5.00 časova, jednostavno smo išli da obavimo posao, kao redovno preseljenje. Nakon 5.00 časova, očigledno, stvari su se dramatično promenile, i osoblju smo rekli da pakuju svoje torbe i da nas čekaju ispred svojih prebivališta, kako bi lako mogli da se pomeraju ako bi to bilo potrebno. U 5.00 časova se to promenilo, jer je počelo granatiranje i osoblje je moralo da uđe u svoja prebivališta ili u podrum. Pitate u kakvom je stanju bilo naše osoblje. Osoblje je bilo u stanju ekstremnog šoka, neki od njih nikada ranije nisu to iskusili, i ponekad smo morali fizički da ih nateramo i da ih ubedimo da napuste svoje domove i da uđu u oklopna vozila. Oni su bili potpuno okamenjeni, tako da čak ni korak izvan svojih domova nisu mogli da naprave. U raznim prilikama morali smo da ih nosimo. Čak smo morali i da ih šamaramo da dođu k sebi i da zaista pođu sa nama i da uđu u vozila kako bi ih vratili nazad u bazu. Naravno, moja namera je bila da se vrati svo osoblje Ujedinjenih nacija i da ih stavim na sigurno što je pre moguće, i da ih izvučem što brže iz tog područja. Dakle, odgovor na vaše pitanje bio bi da su ljudi bili u stanju velikog šoka ... jer za nas je to bilo zaista ... za osoblje Ujedinjenih nacija, za civilno osoblje, iznenađenje.

TUŽILAC TIEGER: Časni Sude, molim da se sada predoči dokument sa spiska po Pravilu 65ter koji nosi broj 1928.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Gospodine Dreyer, u februaru 1996. godine, vi ste kancelariji Tužilaštva predočili fotografiju iz vazduha na kojoj je obeležena maršruta četiri od pet obilazaka grada Knina 4. avgusta 1995. Godine, kao i područja granatiranja koje ste doživeli i bili očevidac?

SVEDOK DREYER – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: I to je ovaj dokument sa spiska po Pravilu 65ter koji nosi broj 1928?

SVEDOK DREYER – ODGOVOR: Da, jeste.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: I vidimo na ovom dokumentu tri zaokružena područja krajnje desno na ekranu. Da li je tačno da, kao što stoji u dodatku vašoj izjavi iz februara 2008. godine, koju smo videli pre par trenutaka, da ta područja nisu ona ista u kojima ste vi lično doživeli ili videli granatiranje 4. avgusta 1995. Godine, ali da ste znali da je bilo granatiranja onako kako ste prethodno opisali?

SVEDOK DREYER – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: U redu. I takođe, ovo što je obeleženo znakom koji malo liči na trougao pored baze Ujedinjenih nacija, da li je to područje na kom ste videli onaj incident kada su ljudi ubijeni iz korigovane minobacačke vatre kao što je navedeno u 19. paragrafu vaše izjave?

SVEDOK DREYER – ODGOVOR: Da, jeste.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Dozvolite mi, molim vas, takođe da vam skrenem pažnju na dve oznake na ovoj karti, a prva je mali kvadrat na vrhu iznad baze Ujedinjenih nacija.

TUŽILAC TIEGER: Molim da se to malo uveća.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: To je malo levo od sredine ekrana, ako možete da vidite. I odmah desno od kvadrata imamo još jedan kvadrat koji se preklapa ili je isprekidan duguljastim okruženim područjem. Da li se sećate, da li ste vi stavili te oznake na ovaj dokument koji sa spiska po Pravilu 65ter koji nosi broj 1928?

SVEDOK DREYER – ODGOVOR: Nisam ja to obeležio.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Osim tih oznaka, gospodine Dreyer, što se tiče svih ostalih oznaka na ovom dokumentu, da li ste vi to obeležili?

SVEDOK DREYER – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: A kao na prethodnom dokumentu koji smo videli, ono što je zaokruženo, da li predstavlja područja u kojima ste lično doživeli ili videli granatiranje tokom odlaska izvan baze 4. avgusta?

SVEDOK DREYER – ODGOVOR: Da, lično sam primetio, video ili primetio znake granatiranja, da.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: A znaci granatiranja bili bi šta?

SVEDOK DREYER – ODGOVOR: Video sam tragove udara.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Mada se malo teže vidi na ekranu, da li obojene linije sa strelicama, odnosno, da li strelice precizno označavaju trase prva četiri od pet obilazaka od 4. avgusta?

SVEDOK DREYER – ODGOVOR: Da, u onoj meri u kojoj sam to tačno mogao da obeležim na karti.

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: U redu. Da li iz toga treba da shvatim da, kada uđete u naselje i krećete se između kuća, nije baš jasno da li skrećete levo ili desno?

SVEDOK DREYER – ODGOVOR: Da, da, tačno je.

TUŽILAC TIEGER: Časni Sude, da li možemo da dobijemo broj za ovaj dokument i da li možemo da ga uvrstimo u spis?

SUDIJA ORIE: Ima li prigovora?

ADVOKAT KEHOE: Nemamo prigovor, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Nema prigovora. Gospodine sekretare?

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet Tužilaštva broj P79.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Tužilaštva broj P79 primljen je u spis.

TUŽILAC TIEGER: Gospodine sekretare, molim vas, da li možete da zumirate... da malo povećate kartu u samoj njenoj sredini?

TUŽILAC TIEGER – PITANJE: Dakle, gospodine Dreyer, pored zaokruženih područja na karti, postoje tačke i unutar i izvan zaokruženih područja. Na primer, imate tačke unutar zone koje se lako vide u ovim zaokruženim područjima. One izvan, na primer, mogu da se vide prema vrhu uvećanog područja ili blizu mesta gde se kursor sada nalazi i na drugim lokacijama... mislim da Pretresno veće može to da vidi. Molim vas, da li možete da nam kažete šta predstavljaju te tačke?

SVEDOK DREYER – ODGOVOR: Tačke predstavljaju konkretna mesta udara projektila koja sam primetio u onoj meri u kojoj sam uspeo da ih na satelitskom snimku pronađem i obeležim, ali tačke predstavljaju udare granata u konkretnim područjima.

TUŽILAC TIEGER: Časni Sude ... Oh, izvinjavam se. Vidim koliko je sati. Da li je ovo dobar trenutak?

SUDIJA ORIE: Da. Ovo je dobar trenutak da se zaustavimo. Gospodine Dreyer, završićemo za danas. Hteo bih da vas uputim da ne smete ni sa kim da razgovarate o svom svedočenju, kako o svedočenju koje ste već dali, tako ni o svedočenju koje ćete tek da date. I molim vas, želeli bismo da vas vidimo sutra, u 9.00 časova ujutro, u ovoj istoj sudnici. Sada prekidamo sa radom i nastavljamo sutra u 9.00 časova ujutro.

Sednica je završena u 13.45 h

Nastavlja se u četvrtak, 17. aprila 2008. godine u 9.00 h.

Fond za Humanitarno Pravo

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje